

:

1 četvrtak, 24.01.2008.

2 [Otvorena sjednica]

3 [Optuženi su ušli u sudnicu]

4 [Svjedok je ušao u sudnicu]

5 ... Početak u 14.24h

6 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite.

7 Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju otvara zasjedanje.

8 Izvolite sjesti.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dobar dan, molim sekretara da najavi

10 predmet.

11 SEKRETAR: [simultani prevod] Dobar dan, časni Sude. Ovo je predmet IT-

12 05-88-T, Tužilac protiv Vujadina Popovića i ostalih.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala. Optuženi su prisutni. Vidim da

14 gospodin Meek nije sa nama među braniocima, a za tužioca je danas gospodin

15 McCloskey.

16 Gospodine Butler, dobar dan.

17 SVJEDOK: [simultani prevod] Dobar dan, gospodine.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Sada ćemo nastaviti unakrsno

19 ispitivanje koje će voditi gospodin Bourgon. Izvolite i želim Vam dobar dan.

20 SVJEDOK: RICHARD BUTLER [nastavak]

21 [Svjedok odgovara putem prevodioca]

22 G. BOURGON: [simultani prevod] Dobar dan Vijeću. Dobar dan kolegama.

23 Dobar dan gospodinu Butleru.

24 O: Dobar dan.

25 Unakrsno ispituje g. Bourgon: [nastavak]

26 [Branilac ispituje putem prevodioca]

27 P: Jučer smo stali kod pravila brigade, a to je dokument sa spiska

28 65ter, broj 694. Htio sam da pogledamo pasus 208 te publikacije na engleskom. To

29 je stranica 61 u verziji na B/H/S. To je stranica 99. Molim da nam se to pokaže

30

1 putem elektronske sudnice.

2 P: Moj cilj u pokazivanju ovog dokumenta je dok smo istraživali razlike
3 između obaveštajnog oficira i pomoćnika komandanta za bezbjednost i dok smo
4 razmatrali različite zadatke koje obavlja obavještajni oficir, kao... čime on
5 pruža podršku borbenim aktivnostima. Pogledajmo pasus 208. Tu se kaže da
6 obavještajni oficir koristi... i obrađuje i koristi obavještajne podatke o
7 neprijatelju na području borbenih djelatnosti kada je u zoni obavještajne
8 odgovornosti. To ćete vidjeti pod tačkom 208.

9 O: Da. Govori se o svrhama obavještajne podrške. Ne spominje se
10 konkretno obavještajni oficir...oficir, ali je on sudjeluje u tom procesu,
11 odnosno on je taj koji ga obavlja.

12 P: Na pasusu... na kraju tog pasusa vidimo da je u ratnim uslovima
13 težište prikupljanje podataka što bi trebalo da bude relevantno za donošenje
14 odluka o razmještanju snaga. Da li se slažete?

15 O: Da.

16 P: Pogledajmo sada pasus 209 koji naglašava šta radi obavještajni oficir.
17 Tu se kaže da on izvršava zadatke iz obavještajne, iz domena obavještajnog
18 obezbjeđenja. Kaže se da je to u sastavu brigade, da postoji plan za
19 prikupljanje podataka i da obavještaj..., organ, obavještajni organ sačinjava
20 takav plan. Da li to odgovara Vašem tumačenju onoga šta radi obavještajni oficir
21 u Vojsci Republike Srpske?

22 O: Da. Tu se opisuje šta se očekuje od obavještajnog organa da radi, a
23
24
25
26
27
28
29
30

1 obaveštajni oficir je svakako zadužen za provođenje. Svakako, kao što je rečeno,
2 komandant brigade je osoba koja je odgovorna za organizaciju obaveštajne
3 podrške.

4 P: Ja sam shvatio da, prilikom pripreme izveštaja o komandnoj
5 odgovornosti u brigadi Vojske Republike Srpske izučili ste sva ova pravila, a
6 osobito ono što se odnosi na obaveštajnog oficira, na pomoćnika komadanta za
7 bezbjednost kako biste mogli da napravite razliku. Da li ste to uradili?

8 O: Ne da bih ustanovio razliku između njih dvojice nego da shvatim
9 razliku u funkcijama i... koje, koje su obavljale te dvije službe.

10 P: U svjetlu ovih dužnosti i zadataka obaveštajnog oficira,
11 pretpostavljam da ćete se složiti sa mnom da on radi u odeljenju za operativne...
12 za operacije štaba komande koji sudjelovao je... sudjeluje u planiranju
13 operacija, a da je to neko ko je u sastavu brigade - a koji zna, koji je upućen
14 u to šta se dešava na operativnoj strani - to je svakako obaveštajni oficir. Da
15 li je ovo tačno?

16 O: Nakon komandanta i načelnika štaba, sljedeća osoba koja će imati uvid
17 u to šta se dešava bit će oficir zadužen za operativna dejstva. Načelnik
18 obaveštajnoga sektora od kojeg se traži da pruži podršku operativnom procesu
19 također treba da ima jednak uvid u ono što... što su predložene operacije, kako
20 bi mogao da dâ adekvatnu podršku.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Hvala Vam. Uzmimo primjer informacija koje su bile dostupne Glavnom
2 štabu Komande Drinskog korpusa što se tiče kolone. Ako na početku, da li biste
3 se složili sa mnom da se radi o netačnim obaveštajnim podacima, nepreciznim, ili
4 o zakašnjelim informacija... da to može da ima katastrofalne posljedice na
5 uspešno izvođenje borbenih aktivnosti?

6 O: Da. Ako se vratite na pasus 208 iz priručnika koji smo vidjeli jučer,
7 proizilazi da se, a kada se radi o netačnim i nepotpunim ili zakašnjelim
8 obaveštajnim podacima, to ima svakako uticaja na borbena dejstva. Ako se nemaju
9 tačni obaveštajni podaci ili ako se to uradi kasno, to će imati pogrešan, obrnut
10 učinak po vojnoga komandanta.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Bourgon, ne želim da Vas
12 prekidam, ali zar... da li je zaista potrebno vojni vještak da nam kaže nešto
13 kao što smo maločas čuli?

14 G. BOURGON: [simultani prevod] Gospodin Butler je obaveštajni analitičar
15 i ja hoću da naglasim da su dužnosti i odgovornosti pomoćnika komandanta za
16 bezbjednost... Mislim da je potrebno prije svega da se istakne šta je
17 obaveštajno, šta on radi, a zatim da pređem na komadandan..., pomoćnika
18 komandanta za bezbjednost.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Nastavite.

20 G. BOURGON: [simultani prevod]

21 P: Vratimo se na kontraobaveštajne djelatnosti. Složit ćete se sa mnom

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 da iako se i kontraobaveštajna služba bavi informacijama, one su u potpuno
2 drugačijem domenu?

3 O: Da. Domen protivobaveštajnih informacija, iako sadrži prikupljanje
4 informacija koje su u vezi sa obaveštajnim podacima, ukupna svrha koja, koju ima
5 protivobaveštajna djelatnost je da se negira ono što su osnovni elementi
6 informacija o potencijalnim neprijateljskim snagama.

7 P: Složit ćete se da je cilj protivobaveštajne djelatnosti, upotrebit ću
8 Vaše riječi, da se negira funkcija neprijateljevog prikupljanja obaveštajnih
9 podataka. A dok se to radi da se zaštite sve informacije koje bi bile dostupne i
10 koje se nalaze u okviru brigade, komande brigade i podčinjenih jedinica.

11 O: Što se tiče opšteg zadatka svakog oficira jedinice koji se bave
12 osnovnim bezbjednim mjerama, to je da se negiraju informacije za potencijalnog
13 neprijatelja. Uloga protivobaveštajne službe, u najvećoj mjeri, bavi se onim
14 pitanjima koja su mimo domena osnovnih bezbjedonosnih funkcija kojima se bavi
15 jedinica.

16 P: Složit ćete se da je protivobaveštajna djelatnost uključuje u sebi i
17 sljedeće. Možete odgovoriti sa "da" ili "ne", osim ako ne budete željeli da to
18 razradite. Dakle, da kontraobaveštajna služba uključuje i sljedeće: ocjenu
19 neprijateljskih aktivnosti i subverzivnih aktivnosti neprijatelja. Da li je to
20 jedna od, jedan od zadataka kontraobaveštajne službe?

21 O: Ustvari, kontraobavještajna služba ocjenjuje predviđene terorističke
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 aktivnosti neprijatelja kao i svi ostali vidovi prikupljanja informacija,
2 ocjenjuje i pogledu tačnosti i validnosti, a zatim u okviru vojnoga konteksta
3 pokušava predvidjeti šta će biti, šta će se desiti u budućnosti, a što bi
4 komandantu omogućilo da se na adekvatan način bavi tim pitanjem. Dakle, oni
5 ocjenjuju informacije, ali ne ocjenjuju ih na isti način kako se to radi na
6 tradicionalan taktički način.

7 P: To uključuje i otkrivanje i sprečavanje neprijateljskih aktivnosti od
8 strane pojedinačnih grupa ili organizacija protiv brigade ili pripadnika
9 brigade?

10 O: Što se tiče definisanja neprijateljskih aktivnosti, to neće biti
11 nužno vojni napadi nego može da bude i jedan širi obim pitanja ili aktivnosti
12 kao što su terorističke aktivnosti usmjerene na autoritet ili ovlaštenja
13 komandanata, zatim sve ono što može ličiti tome. Znači, to se može nazvati
14 "vojnom neprijateljskom prijetnjom".

15 P: Hvala vam. To je vrlo važno razjašnjenje što se tiče neprijatelja.
16 Ako razmotrimo odnos između pomoćnika komandanta za bezbjednost i neprijatelja,
17 centar njegove pažnje bi bile specijalne snage koje su /?se/ eventualno mogu
18 infiltrirati na vlastitoj teritoriji. Da li se slažete time, sa time?

19 O: To bi bio jedan od ciljeva i prikupljanje informacija u tom smislu.

20 P: U obavljanju zadataka protivobaveštajne prirode postoje mnoge stvari

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 koje pomoćnik komandanta za bezbjednost može da uradi. Naprimjer, kada se radi o
2 tajnim izvorima informacija, znači, postoje informanti, tajni saradnici,
3 kolaboracionisti ili bilo koja druga osoba koja je spremna dati informacije.

4 Slažete li se?

5 O: Da. To potpada pod ono što smo opisali kao operativni zadaci.

6 P: Takođe, može koristiti i neka tehnička sredstva kao što je
7 prislušivanje ili može da kontroliše ulaznu i izlaznu poštu /?poštu/?

8 O: Svakako. Što se tiče prislušivanja ili praćenja komunikacija brigade
9 kako bi se pokušalo ocijeniti da li su... da li informacije odlaze iz brigade,
10 to potpada u domen njegovih aktivnosti. Kada govorimo o kontroli pošte, mislimo
11 da govorimo o pošti vojnika i sličnome. U tom pogledu to bi mogla potencijalno
12 biti funkcija kojom treba da si /?se/ osigura ... da se neće staviti neke stvari
13 u pisma i da to neće možda otići porodicama vojnika, a da to eventualno može
14 otkriti buduće planove, operacije ili slično.

15 P: Još nešto što radi pomoćnik komandanta za bezbjednost: da li on možda
16 eventualno istražuje osobe koje su prisutne, a koje mogu biti prijetnja
17 bezbjednosti informacija brigade?

18 O: Da, to potpada pod njegove funkcije.

19 P: I on to sve radi? Složit ćete se sa mnom, sve to se razlikuje od
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 onoga što radi obavještajni oficir.

2 O: Zadaci koje ste opisali su isti zadaci koje smo vidjeli u ovome
3 dopisu iz 1994. godine, iz oktobra, a koje je uputio general Mladić, u kojem
4 stoji da žele od svojih oficira za bezbjednost da obavljaju 80 posto ovih
5 funkcija, ovakve vrste zadataka. Većina tih funkcija ne potpadaju pod normalnu
6 ulogu onoga što radi obavještajni oficir.

7 P: U okviru Zvorničke brigade, već ste rekli, da je... da su funkcije
8 obavještajnog oficira i oficira za bezbjednost nešto što je potpadalo pod dvije,
9 pod dva različita ogranka, da je pomoćnik komandanta u to vrijeme bio Drago
10 Nikolić. A što se tiče obavještajnog oficira ili pomoćnika načelnika štaba za
11 obavještajne djelatnosti, to je bio Duško Vukotić.

12 O: Da. Tako je to bilo u julu 1995. godine.

13 P: Također ste rekli, to smo vidjeli u jednom od dokumenata koje smo Vam
14 pokazali da je situacija bila drugačija u lakoj pješadijskoj brigadi prije
15 Januara 1995.

16 O: Tačka */sic/*.

17 P: U januaru 1995. postojalo je uputstvo koje je objavljeno, a upućeno
18 je lakoj pješadijskoj brigadi. U tome su bila dva zadatka, dva odvojena zadatka.

19 O: Da, tačno, barem teoretski i, a i u stvarnosti, koliko god je to
20 moguće, imajući na umu pomanjkanje kvalifikovanih oficira.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Ako imamo na umu šta je laka pješadijska brigada - to bi bila mnogo
2 manja i mnogo jednostavnija struktura i ona bi koristila lako naoružanje koje bi
3 im omogućilo izvršenje borbenih zadataka sa većim, uz veću nezavisnost. Da li se
4 slažete?

5 O: Ne. Ja bih kategoris..., okarakterisao razliku između standardne
6 pješadijske brigade i lake pješadijske brigade u tome da standardna brigada ima
7 više ljudi, da ima i veću raznolikost težih snaga u odnosu na motorizovane snage
8 i na oklopnu četvu kao i na tešku mehanizovan..., kao i na... teško naoružanje
9 koje se koristi na bojnopolju. Teža pješadijska brigada, ili standardna
10 pješadijska brigada ima veću borbenu moć za postizanje konkretnih ciljeva, a
11 laka pješadijska brigada ima manju borbenu moć, nego zbog... ali ipak zbog svoje
12 mobilnosti može da funkcioniše na područjima, na takvim dijelovima bojišta na
13 kojima možda ne bi mogla da funkcioniše teža jedinica.

14 P: Možda je to razlog zašto u jednoj lakoj pješadijskoj brigadi na
15 početku ili u okviru doktrine JNA pokušavali su da koriste manje ljudi. Da li bi
16 to bilo tačno?

17 O: Da. U kontekstu JNA to je manja struktura.

18 P: U januaru 1995. godine kada su odlučili da razdvoje ove dvije
19 funkcije za sve brigade Vojske Republike Srpske, to je bilo zato što je za jednu
20 osobu previše imati dvije funkcije. Da li se slažete sa ovim?

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Imajući na umu naređenja i memorandume u vezi sa ogrankom
2 bezbjednosti koji su se pojavili pod kraj 1994. godine, korektno je zaključiti
3 da je vojno rukovodstvo priznalo, u određenom trenutku zbog konkurentnih
4 zahtjeva, ukoliko ne dođe do podjele zadataka - jedan od zadataka bi trpio. U
5 ovom slučaju činilo se da je trpio bezbjednosni zadatak.

6 P: I upravo to je zašto je izdata, izdato ovo uputstvo Glavnoga štaba -
7 jučer smo ga spomenuli sa spiska 65ter, 2741. Tu se govori o 80 posto zadataka
8 koji treba da budu obavljani iz domena bezbjednosti. Da li se slažete?

9 O: Da, djelomično. Taj konkretni memo se manje odnosi na aktivno
10 prikupljanje obavještajnih podataka. On definiše i činjenicu da u okviru uloge
11 bezbjednosti postoje i striktno kontraobavještajni operativni zadaci ali i zbog
12 činjenice da, u okviru doktrine JNA koju je usvojila Vojska Republike Srpske,
13 bezbjednost je uključivala i provođenje zakona ili sprečavanje krivičnih dijela
14 što je takođe preduzeto. Mislim da je sve više i više obavještajnih,
15 bezbjednosnih oficira provodilo više vremena u sprečavanju krivičnih dijela za
16 razliku od onoga što je bio striktno zadatak organa bezbjednosti.

17 P: Ako pogledamo da li se to nalazi u pravilniku, dokument koji smo
18 jučer vidjeli... sredstva i metode kojima su se koristili oficiri-bezbjednjaci,
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 da li ćete se složiti da je 80% se tih zadataka usredsređivalo na ono što su
2 bile instrukcije Glavnoga štaba? A to je isključivo protivobavještajne prirode.

3 O: O kojem dokumentu?

4 P: To su sredstva i metode. Jučer ste nam rekli da je za Vas to bio
5 previše... priručnik odveć tehničke prirode da biste ga uvrstili u Vaš izv...
6 izvještaj.

7 O: Ne, ja to nisam rekao. Ono što sam rekao jeste da nije bilo ništa
8 relevantno u tom priručniku koji se bavio kontekstom izvještaja koji sam ja
9 trebao i za ono za što sam ja to tražio. I kada sam ga pogledao, i gdje je bilo
10 primjenjivo u mojoj analizi, ja sam to uzeo u obzir.

11 P: Moja poanta je sljedeća. Ja želim da se vratim na odgovor koji ste
12 upravo dali, vezano za policijski rad i sprečavanje zločina. Sjećate se red, Vi
13 ste rekli red 10, strana 20: "...Sprečav..., sprečavanje krivične
14 organizacije... je bio striktno, za razliku od striktno obavještaj... rada
15 obavještajnog organa"?

16 O: Da, gospodine. VRS je želi da naglasi kontraobavještajni rad i da
17 smanji važnost onog što oficir bezbjednosti sprovodi na sprečavanju zločina.

18 P: A to sprečavanje zločina nije uključeno u onih 80 posto što ste
19 tražili? To je moja poanta.

20 O: Tokom glavnog /nedostaje simultani prevod/.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Tokom glavnog ispitivanja, Vi ste svjedočili o četvrtom paragrafu
2 naređenja iz januara. Možda bismo to mogli da pogledamo. To je 3031. Zamolio bi
3 da se to pojavi na sistemu elektronske sudnice, a ja pretpostavljam da Vi pored
4 sebe imate registrator, pa molim da pogledate pod tabulatorom 26. To je bilo na
5 strani 19648, redovi 8 do 13, i tu ste dali neke informacije vezano za paragraf
6 4 koji glasi ovako:

7 "Organ bezbjednosti i obavještajni organi trebaju razmjenjivati
8 informacije koje su značajne, svakodnevno."

9 PREVODILAC: Prevodilac se ispričava, ali ne vidi original na ekranu.

10 P: Vi ste rekli da to priznaje činjenicu da su neke informacije dobijene
11 kroz obavještajne kanale možda bile važne za održavanje ukupne bezbjednosti
12 jedinice, a da su neke informacije, koje su dobivene bezbjednosnim kanalima,
13 mogle su da imaju obavještajnu vrijednost. Da li se s tim slažete?

14 O: Da.

15 P: Znači složiti ćete se da su informacije koje će dijeliti obavještajna
16 funkcija i organ bezbjednosti neće biti sve informacije koje oni prikupe u
17 svojim zasebnim aktivnostima, već one informacije koje su važne za onu drugu
18 službu, odnosno druge aspekte?

19 O: Ja bih rekao da je protok informacija od obavještajnog ka
20 bezbjedonosnom organu vjerovatno bio veći nego protok informacija od
21 obavještajnog ka obavješt... od bezbjednosnog ka obavještajnom organu u tom
22 smislu.

23 P: Ali na osnovu vlastitog iskustva nećete očekivati da vidite
24 obavještajno oficira koji dijeli sve informacije koje ima vezano za dolazeću
25 neku borbenu aktivnost, naprimjer?

26

27

28

29

30

1 O: Ne bih se složio s time zato što bih ja smatrao da, što se tiče
2 obavještajnog posla, oficir za bezbjednost ima funkciju da obavlja svoj posao i
3 on mora da ima vrlo detaljan pogled na sve, odnosno mora da ima u vidu sve
4 obavještajne elemente, posebno vezano za operativnu prirodu, kao što smo
5 govorili o pitanjima vezanim za diverzivne jedinice, potencijalna pitanja
6 sabotaže i slično. I sasvim sigurno, teoretski rečeno, obavještajni oficir može
7 zadržati informacije za koje smatra da... Oficir za bezbjednost nema
8 profesionalitet što se tiče protoka informacija od obavještajnog ka
9 bezbjednosnom oficiru. Vjerojatno bi bio puno veći tok nego onaj drugi.

10 P: Da, mnogo veći. Ali moja poanta jeste, naprimjer: ako obavještajni
11 oficir ima informaciju o nekim specijalnim snagama neprijatelja, onda bi to
12 svakako bilo od interesa za oficira bezbjednosti, ali sve informacije koje se
13 odnose na aktivnost neprijatelja neće podijeliti osim ako se od njega to ne
14 traži.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite.

16 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Pitanje je postavljeno i odgovor je
17 dat. Sada dolazimo već u apstrakciju.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Slažem se.

19 G. BOURGON: [simultani prevod] Nastavljam dalje. Prelazim na upravljanje
20 organom bezbjednosti. To je tema o kojoj se govorilo tokom glavnog ispitivanja,
21 a o tome ste Vi govorili u svome izvještaju, u paragrafu 3 zarez 13 /3,13/.
22 Govorim o komand... izvještaju o komandnoj odgovornosti u VRS-u. Vi ste već
23 potvrdili, koliko zaključujem, da je pomoćnik komandanta za bezbjednost direktno
24
25
26
27
28
29
30

1 podređen komandantu brigade. Tako potvrđuju pravila.

2 O: Tačno. Govorili smo, u ovom slučaju, u komandnom smislu, on je
3 nadređeni oficir u tom smislu.

4 P: Pa ipak u skladu paragrafu 18 pravila, mi znamo da je organ
5 bezbjednosti Drinskog korpusa pružala /?pružao/ specijalističke upravne službe
6 /sic/ za pomoćnika komandanta brigade za bezbjednost, da isto tako je pomagao
7 tom organ... organu i Vi ste o tome govorili u glavnom ispitivanju.

8 O: Da. To je onaj upravni ili tehnički lanac koji postoji.

9 P: To je bilo na strani 19363 /u engleskom transkriptu: "19646"/, redovi
10 1 do 16 i tim ste definisali taj odnos kao tehnički ili upravni lanac koji se
11 proteže, ali ne prevazilazi komandni lanac?

12 O: Da, tačno je.

13 P: Ovo sâmo pitanje nije bilo uključeno u Vaš izvještaj o komandnoj
14 odgovornosti u VRS-u, zar ne?

15 O: Koje pitanje?

16 P: Pitanje tehničkog upravljanja.

17 O: Mislim da se o tome govorilo u određenom stupnju, u izveštaju o
18 komandi brigade, vezano za ugovu... za odgovornosti i ulogu organa bezbjednosti.

19 P: Neću Vas provjeravati. Prelazim na drugu temu i vjerujem Vam. Kada
20 pogledam način na koji ste Vi opisali ovaj tehnički ili upravni lanac, zamolio
21 bih Vas da upotrijebite jedan primjer da nam pokažete kako to funkcioniše unutar
22 brigade. Pretpostavljam da ste upoznati s činjenicom da organi bezbjednosti ili

23

24

25

26

27

28

29

30

1 pomoćnici komandanta za bezbjednost nisu trebali da budu dežurni. Nisu trebali
2 da vrše dužnost dežurnog oficira za operacije. Slažete li se s tim?

3 O: Meni je poznato, posebno vezano za Zvorničku brigadu, da je postojalo
4 pitanje da li pomoćnik komandanta za bezbjednost može da se koristi i za
5 funkcije koje nisu bezbjednost, kao što je dužnost dežurnog oficira. Da.

6 P: Znači, poznato Vam je pitanje, ali da li je Vam poznato pravilo da
7 pomoćnik komandanta za bezbjednost ne treba da vrši operativne dužnosti u
8 brigadi?

9 O: Mislim da mi to nije poznato kao pravilo VRS-a. Ne sjećam se da sam
10 to ikada vidio u nekom dokumentu.

11 G. BOURGON: [simultani prevod] Zamolio bih da se dokument 407 sa liste
12 65ter pokaže. To su pravila bezbjednosti, odnosno propisa. To je paragraf 93. To
13 je na strani 32 na engleskom jeziku i strani 26 na B/H/S-u. Molio bi da se to
14 pozove u sistem elektronske sudnice.

15 P: Da pogledamo tačku 93. U zadnjem dijelu ovog paragrafa, možete li to
16 pročitati da kažete da li to potvrđuje da je oficir bezbjednosti ili pomoćnik
17 komandanta za bezbjednost nije trebalo da vrši dužnost dežurnog oficira? Zadnji
18 dio.

19 O: Ja pokušavam da vidim u ovom kontekstu kakva je to, koja je to fraza.

20 P: Ako niste upoznati s ovom činjenicom...

21 O: Možda se nalazi u kontekstu JNA, ali ako pročitamo... u to učitamo

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 kao interna služba tradicionalne vojne jedinice, onda bi to bilo uključeno i u
2 okviru JNA-a. Da, gospodine.

3 P: Na toj osnovi, Vi znate da, kada se to pitanje pojavilo o tome da li
4 oficir bezbjednosti, odnosno kakve su njegove dužnosti i kakva mu je uloga, u
5 određenom trenutku, komandant Zvorničke brigade je nametnuo jedan novi *modus*
6 *operandi* za pomoćnika komandanta za bezbjednost vezano za rukovanje poštom,
7 dežurstvima i automobilom koji mu je stavljen na raspolaganje. Da li je to nešto
8 što se pojavilo i u vašoj analizi tih činjenica?

9 O: Ne, gospodine. U prvom redu zato što su informacije do kojih se došlo
10 uglavnom bile one koje su dobivene od svjedoka, možda..., a to nije odraženo u
11 mojem izvještaju.

12 P: A da li je to ono na što se naišli kada ste vršili analizu?

13 O: Da, da. Konkretno, vezano za Zvornikom, Zvorničkom brigadom, znam da
14 je postojalo pitanje oko toga kakva je uloga oficira bezbjednosti u širem
15 kontekstu komande i štaba.

16 P: A kada je uputstvo Glavnog štaba izdato, to jest je ta instrukcija iz
17 oktobra 1994., da li Vam je poznato da je situacija bila gotovo vraćena na način
18 kakva je bila ranije kada su se ti problemi pojavili? Da li je to nešto što je
19 Vaša istraga otkrila?

20 O: Meni je to poznato iz svjedočenja drugih pojedinaca, a nisam to imao
21 kao predmet svog istraživanja kao takvo.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: A jeste li istražili, dok ste vršili analizu činjenica u ovom
2 predmetu, ono pitanje da jedini oficir, odnosno jedini pomoćni, pomač...pomoćnik
3 za bezbjednost u Drinskom korpusu koji jeste vršio dužnosti dežurnog jeste bio
4 Drago Nikolić? Je li je to nešto što ste razmotrili?

5 O: Ne.

6 P: Da li je to nešto što je moglo da utiče ili da ima uticaj na način i
7 na raspoloživost komandanta, pomoćnika komandanta za bezbjednost da obavlja
8 svoje dužnosti?

9 O: Teoretski to bi bio faktor, ali u kontekstu moje analize to nije bilo
10 relevantno.

11 P: Kao što sam upravo spomenuo, kada je izdata instrukcija glavnog
12 štaba, Drago Nikolić je dobio nazad svoje pravo na poštu, da tako kažem, kao i
13 bolju mogućnost upotrebe vozila koje mu je stavljeno na raspolaganje. Međutim,
14 on je ostao kao neko koga... od koga se tražilo da vrši dužnost dežurnog oficira
15 brigade za operacije. Da li Vam je to poznato?

16 O: Znam da kada je dobio nazad auto i mogućnost da posebnim kanalima
17 šalje poštu, od njega se još uvek tražilo da bude dežurni - da, gospodine.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine McCloskey.

19 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Mislim da ste rekli "dežurni", a ne
20 "dežurni za operacije".

21 G. BOURGON: [simultani prevod] Možda sam i ranije upotrebio ovaj
22 pogrešan termin.

23 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, jeste. Ranije ste ga, ustvari,
24
25
26
27
28
29
30

1 upotrebili tačno, ali kasnije ste napravili istu grešku. To će biti ispravljeno.
2 Molim da nastavite.

3 G. BOURGON: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsjedavajući.

4 P: Gospodine Butler, ako je to bilo suprotno pravilima za Dragu Nikolića
5 - da ga se poziva da vrši dužnost operativnog dežurnog brigade - šta je on mogao
6 učiniti u vezi s tim?

7 O: U praktičnom smislu, unutar strukture kakva je postojala u to
8 vrijeme, on je mogao da poduzme sljedeće: da se požali svom neposrednom
9 nadređenom u tehničkom lancu, a to je bio pukovnik Popović.

10 P: A što je pukovnik Popović mogao da učini?

11 O: Pukovnik Popović bi ili donio odluku da se to iznese pred komandanta
12 korpusa koji bi onda mogao potencijalno pozvati pukovnika Pandurevića da opozove
13 naređenje, a isto tako je to mogao da iznese sektoru bezbjednosti i obavještajne
14 službe Glavnog štaba koji bi onda poslao naređenje komandantu Drinskog korpusa
15 da se da uputstvo komandantu Drinskog korpusa da opozove to, ili da učini ništa
16 i da to ostane kako jeste.

17 P: Ono što mene zanima jeste: da li se Vi slažete da je jedini koji je
18 mogao doista narediti komandantu brigade da to promijeni bio njegov neposredni
19 nadređeni, a to je komandant korpusa? Ili neki viši nivo, ali najmanje na nivou
20 korpusa? Pukovnik korpusa nije mogao da dâ takvo naređenje komandantu brigade.
21 Jedini koji je to mogao da učini bio je komandant korpusa Krstić. Da li se
22 slažete?

23 O: U vrijeme o kojem govorimo to bi bio Živan...Živanović, da ali to bi
24 bio komandant korpusa.

25 P: I to je korektna ilustracija jednostarešinstva komande?
26
27
28
29
30

1 O: I razdvajanja komande i tehničkog rukovođenja.

2 P: To jeste moja poanta. To pokazuje da tehničko upravljanje nije ni na
3 koji način komandni autoritet. Da li se slažete?

4 O: Da, gospodine. Bilo koja komandni... bilo koji komandni autoritet
5 koji je tu impliciran dolazi iz ovlasti koje ima komandant, a koje nisu
6 inherentne u samom, u samom tom položaju.

7 P: Pogledam... Da sada pređemo na ovlaštenja nad vojnom policijom. To je
8 isto pitanje koje se pojavilo u glavnom ispitivanju. Ja sam Vam već postavio ovo
9 pitanje i Vi ste potvrdili ... da je prvi komandant vojne policije ... bio
10 Jasikovac koji je komandant čete vojne policije.

11 O: On je bio neposredni komandant u julu 1995.

12 P: A njegov neposredni nadređeni je koman... je komandant brigade. Znači
13 njegov komandant je bio komandant brigade?

14 O: Da, to je tačno.

15 P: A Drago Nikolić nije vršio komandu nad vojnom policijom, nije imao
16 komandu nad njom?

17 O: To je tačno.

18 P: Pa ipak, postoji nekakva vrsta odnosa između vojne policije i
19 pomoćnika komandanta za bezbjednost?

20 O: Da, to je tačno.

21 P: A to bi, naprimjer, bilo ono - ja sada gledam pravila -
22 specijalizovano upravljanje, preporučivanje upotrebe vojne policije komandantu i

23

24

25

26

27

28

29

30

1 odgovornost komandantu za stanje aktivnosti, za stanje i aktivnost jedinica
2 vojne policije?

3 O: Nisam siguran za ovo "stanje aktivnosti". Da li ste možda mislili na
4 stanje obuke ili tako nešto? U tom slučaju, da.

5 P: U tački 3.15 Vašeg izvještaja Vi kažete da pomoćnik komandanta za
6 bezbjednost daje prep... prijedloge komandatu o upotrebi vojne policije?

7 O: Da, ali to je, po položaju, jedna od njegovih funkcija.

8 P: Prema pravilima, složiti ćete se da ovdje stoji da će biti odgovoran
9 za borbenu gotovost vojne policije. Da li se slažete sa tim terminom "borbena
10 gotovost"?

11 O: Složio bih se u smislu da to znači tradicionalne zadatke vojne
12 policije... i u stvarnosti, u VRS-u, vojna policija često nije bila korištena za
13 tradicionalne policijske zadatke već je bila korištena za zadatke koje
14 tradicionalno radi pješadija.

15 P: Zbog toga bih zamolio da definirate i da objasnite termin "borbena
16 gotovost". Čak i u Vašem vojnom iskustvu, "borbena gotovost" ne znači nužno biti
17 spreman za borbu, već znači biti spreman da vršite ono što je Vaš zadatak u
18 nekom borbenom okruženju. Da li biste s tim složili?

19 O: To je tačno, gospodine. Očigledno, kriterija /?kriterij/ borbene
20 gotovosti za pješadijsku jedinicu i zadaci koje treba da ona obavi se razlikuju

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 od neke logističke ili pozadinske jedinice ili policijske jedinice ili bilo čega
2 što još postoji što se... Tako da "borbena gotovost" znači sposobnost te
3 jedinice da obavlja zadatke koje po doktrini treba da obavlja u borbenom
4 okruženju.

5 P: Ako komandant brigade odluči da koristi četvu vojne policije ili njene
6 dijelove u borbi, Drago Nikolić nije taj koji će mu reći kako oni treba da
7 obavljaju borbena dejstva. Da li se slažete?

8 O: U najvećem dijelu, kako će oni, ustvari, provoditi borbena dejstva u
9 pješadijskoj ulozi, to normalno ne bi bio posao bezbjed... oficira bezbjednosti
10 da odrađuje. Jedinica bi se pretpotčinila ili dodala nekoj pješadijskoj
11 formaciji i onda bi bio neki viši borbeni komandant koji bi govorio vojnoj
12 policiji, odnosno njihovom komandiru, kako da se rasporede, kako da se
13 organizuju i koji zadaci treba da se izvrše.

14 P: Složit ćete se u tom pogledu uloga pomoćnika komandanta za
15 bezbjednost je da daje savjet komandantu u pogledu toga da li je primjereno, u
16 bilo kojem trenutku, resurse vojne policije dati za borbene djelatnosti, a ne za
17 njihovu tradicionalnu ulogu.

18 O: Da. Oficir za bezbjednost bi to morao da kaže komandantu kao dio
19 svojih dužnosti.

20 P: Kad komandant odluči da koristi vojnu policiju, sa ili bez saveta
21 oficira za bezbjednosti, onda je to to, budući da je on komandant.

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Da, svakako. Salutiramo i ispoštujemo naređenje.

2 P: Da li Vaša analiza činjenica, 12., 13. i 14. jula, kada su se
3 koristili resursi vojne policije, kad ih je koristio načelnik štaba, da otvori
4 vatru na kolonu - da li je to ilustracija da Drago Nikolić nije imao nikakve
5 veze sa time za šta se koristila vojna policija da se bori protiv te kolone ili
6 da se brani od te kolone?

7 O: Da. Kada... Što se tiče 12., 13., u vrijeme kada je načelnik štaba
8 odlučio da će koristiti vojnu policiju u borbenoj ulozi, Drago Nikolić nema
9 dokaza da se kons...konsultovalo o najboljem angažmanu na terenu ili na drugim
10 lokacijama. Nije se konsultovalo njega kao oficira za bezbjednost.

11 P: 12. jula tog dana, neki pripadnici vojne policije su upućeni u
12 Konjević Polje, da obave neke saobraćajne dužnosti. Zaključujem, složiti ćete se,
13 na osnovu Vaše analize činjenica da ih je tamo poslao Obrenović, a bez da
14 konsultuje Dragu Nikolića.

15 O: Znam da je Obrenović, kao načelnik štaba, izdao naređenja, a nemam
16 načina da znam da li je konsultovao o tom pitanju Dragu Nikolića ili nije.

17 P: Da li je Vaša istraga i analiza činjenica, na osnovu Vašeg vojnog
18 iskustva, da li je to otkrilo da Drago Nikolić 12. jula nije bio prisutan unutar
19 Zvorničke brigade?

20 O: Ne, nije.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. BOURGON: [simultani prevod] Molim da se predoči dokazni predmet... da
2 se u elektronskoj sudnici pokaže dokazni predmet 311 sa spiska 65ter. A da Vama
3 kažem gospodine Butler, to je u Vašem registratoru, razdjelnik 28 u Vašem
4 registratoru.

5 P: Ovakvi su Vam izvještaji poznati, zar ne?

6 O: Da, poznati su mi.

7 P: Pogledajmo redak u kojem se spominje Drago Nikolić. Pogledajte datum
8 12. juli. Na drugoj stranici, oprostite. Molim da se pokaže sljedeća stranica,
9 pod brojem 38. Šta tu stoji za 12. juli?

10 O: Oznaka je "C".

11 P: Šta se pod "C" podrazumjevalo?

12 O: Na ovakvim dokumentima obično ima i legenda. Mislim da je... se često
13 koristi da bi se spomenulo da je to slobodan dan, da se nisu obavljale vojne
14 funkcije.

15 P: Slažem se... Ovaj izveštaj potvrđuje da Drago Nikolić nije bio tu 12.
16 jula.

17 O: Da, ovaj izveštaj to može da... bude indikativan. Ne znam da li
18 konačno to i dokazuje, imajući na umu činjenicu da su izdate, izdata naređenja
19 svim jedinicama da budu u punoj borbenoj gotovosti.

20 Pretpostavka /?je/ da neko kao pomoćnik komandanta za bezbjednosti ne
21 može imati slobodan dan, dok ostatak jedinica treba da budu u punoj borbenoj
22 gotovosti i da ljudima ne daju odsustva.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Složit ćete se da, kada god se u ovim izveštajima govori o prisustvu
2 ili odsustvu vojne policije nekog dana ili na nekom mjestu, to bi bio pokazatelj
3 i ništa više od samo pokazatelj.

4 O: Da, to je pokazatelj. Ja to ne uzimam kao konačnu činjenicu imajući
5 na umu na... djelovodnik vojne policije. Postoje dokazi o promjenama.

6 P: Pređimo na sljedeću temu. To je odgovornost za ratne zarobljenike.
7 Molim da se u elektronskoj sudnici ... pokaže 3D275. Pođimo na... do paragrafa
8 134, u verziji na engleskom to je stranica 39. Ne mogu Vam reći koja je to
9 stranica u verziji na B/H/S-u.

10 Složit ćete se, prije svega, da sama pravila o bezbjednosti - to je
11 dokument na koji smo se ranije pozvali sa spiska 65ter 407 - da u tim pravilima
12 nema ničega o ulozi oficira za bezbjednost u pogledu ratnih zarobljenika. Ali,
13 Vi ste za to jučer izložili razloge.

14 O: Što se tiče pitanja oficira za bezbjednost i ratnih zarobljenika,
15 postoji pravilo, ali u okviru granica u odnosu na ono što oni pokušavaju da
16 postignu. Pokušavaju da identifikuju pojedince koje mogu da razviju u svoje
17 izvore informacija. To je u okviru pravila i ograničenja pravila JNA.

18 P: Što se tiče same vojne policije, pogledajmo pasus 134 na ekranu.
19 Možete li nam reći - to je znači paragraf 134 iz dokaznog predmeta 3D275. To su
20 sredstva, to su sredstva i metodi organa bezbjednosti. To potvrđuje da i... su

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ratni zarobljenici za oficira bezbjednost samo još jedan izvor informacija.

2 O: Da. Oni su, slažem se, izvori podataka.

3 P: U Vašem izvještaju o komandnoj odgovornosti, u paras... paragrafima
4 3.9 /u engleskom transkriptu: "3.19"/, Vi ste rekli da, na nivou brigade,
5 komandant bio odgovoran da osigura adekvatno ispitivanje ratnih zarobljenika. Da
6 li je to tačno?

7 O: Pokažite mi taj pasus. Moram ga pročitati u kontekstu. "Adekvatno
8 ispitivanje ratnih zarobljenika" zvuči...

9 P: To je iz Vašeg izvještaja.

10 O: Ne mogu da kažem na šta se, za šta je relevantan taj... izolovani
11 redak.

12 P: 65ter, pasus 1319.

13 SEKRETAR: [simultani prevod] Molim advokata da ponovi broj dokaznog
14 predmeta.

15 G. BOURGON: [simultani prevod] To je sa spiska 65ter, 364.

16 8, 684. Inače u transkriptu piše 364, a treba da bude 684. U verziji na
17 engleskom to je na 19. stranici, u B/H/S-u također na 19. stranici.

18 P: Nemam to u Vašem registratoru jer je bilo preveliki broj stranica,
19 ali na ekranu ćete pročitati da ono što ste napisali:

20 "Na tom nivou..." To su Vaše riječi.

21 O: To objašnjava...

22 P: Kaže se: "Na nivou brigade...". Negdje na pola pasusa; imamo pravu
23 stranicu koju smo i tražili.

24

25

26

27

28

29

30

1   Dakle sada imamo pravu stranicu na ekranu. "Na nivou brigade, komandant
2 brigade je odgovoran da osigura adekvatno ispitivanje ratnih zarobljenika i
3 svakako posredstvom organa za bezbjednost."

4   O: To ste prvobitno ispustili i zato sam bio zbunjen. Očigledno, to je
5 odgovornost koju obavlja organ za obavještajnu djelatnost. Da.

6   P: Složit ćete se da ispitivanje ratnih zarobljenika kao - ako kažem "per
7 se" - pitat ćete me šta je to - da je to više funkcija obavještajna nego
8 bezbjednosna. Da li slažete?

9   O: Da. Što se tiče komandanta brigade, na nivou komandanta brigade,
10 borbene informacije, borbeni podaci koji se mogu dobiti od takvih ljudi -
11 svakako za njega jeste prioritet. Očigledno je - ako će potencijalno biti duži,
12 duži posao prikupljanja podataka - u tome može sudjelovati, u tome mogu
13 sudjelovati obavještajni oficiri, da pokušaju da ih pretvore u dugoročne agente.
14 Komandant brigade je... ima za glavni cilj korištenje tih informacija da bi
15 povećao borbenu efikasnost.

16   P: Da završimo sa komandantom brigade, ako pročitate nešto niže, tu
17 spominjete da je istovremeno odgovoran za to da osigura da se i poštuju Ženevske
18 konvencije koje se odnose na ratne zarobljenike.

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Da.

2 P: U ovom pasusu, kako sam shvatio značenje ovog pasusa, je u tome što
3 Vi pokušavate da kažete da, što se niže spušta, te se dvije funkcije,
4 obaveštajna i bezbjednosna, sve više približavaju jer na nivou bataljona imate
5 samo jednu osobu koja obavlja i obaveštajne i bezbjednosne zadatke.

6 O: To nije samo saopšteno u pravilima nego i u praktičnoj primjeni. Što
7 ste... što su niži ešaloni, čak korpus, brigada, bataljon, tu vidite više...
8 vidite tješnju vezu između obavještajnog i bezbjednosnog oficira jer su
9 različiti ciljevi.

10 P: Činjenica da oficir za bezbjednost i obavještajnu djelatnost na nivou
11 bataljona, jer radi oboje, kao prevashodnu odgovornost za ratne zarobljenike, to
12 mu ne daje nikakvu konkretnu odgovornost u tom pogledu. Odnosno, ne pomoćniku
13 komandanta za bezbjednost na nivou brigade. Da li se slažete s ovim?

14 O: Mislim da je to tačno u kontekstu u kojem on funkcioniše prevashodno
15 kao obavještajni oficir u skladu sa odgovornostima komandanta njegovog
16 bataljona. Njegove aktivnosti se odnose na razgovor sa ratnim zarobljenicima. To
17 ostaje u okviru lan... tog lanca komandovanja, a neće postati bezbjednosno
18 pitanje samo za sebe.

19 P: Završili smo sa lancem komandovanja, a što se tiče vojne policije,
20 molim da nam se pokaže, sa spiska 65ter, u elektronskoj sudnici 707. Molim Vas
21 da pogledate pasuse 25(h) kao i dvadeset... kao i 55 i 57.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1   Ne znam, nažalost, broj stranice. Možda ne moramo vidjeti sam dokument.
2   Možete li potvrditi da u vezi sa ratnim zarobljenicima? Prema ovim pravilima 707
3   - to su pravila službe oružanih snaga koja se odnose na vojnu policiju. Vi ste
4   rekli, na početku unakrsnog ispitivanja, da ste se pozivali na te propise, na ta
5   pravila i da je uloga vojne policije, prema pravilniku bila vrlo ograničena,
6   kada se radi o ratnim zarobljenicima. Da li se slažete s tim?

7   O: Ne znam. Pre bih rekao da je vrlo ograničena. Vojna policija ima
8   ulogu kada se radi o ratnim zarobljenicima. U slučaju kada su oni vjerovatno
9   jedan, jedno od primarnih sredstava kojim će komandant obezbjediti zarobljenike,
10   dati im odgovarajuću stražu sve do trenutka kada ih se može prebaciti u višu
11   komandu ili na područje koje je odredila viša komanda.

12   P: Je li to zasnovano na Vašem iskustvu u vojsci SAD-a ili na osnovu
13   onoga što se radilo u VRS-u na osnovu njihovih pravila?

14   O: U vojno... U pravilniku za vojnu policiju govori se da oni imaju
15   ulogu zaštite i transporta zarobljenika, a tu potpadaju i ratni zarobljenici.
16   Mislim da je to negdje na stranici 55.

17   P: 55 i 57.

18   55 govori o pratnji osoba koje su uhapšene, osoba koje su počinile
19   krivično djelo, a to nije ratni zarobljenik, zar ne?

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ne, ako pogledate posljednju rečenicu.

2 P: Ratni zarobljenici i izvjesna vojna imovina. Zatim pasus 57. Tu se
3 kaže da će pratiti ratne zarobljenike, ali to će, to je samo po posebnom
4 naređenju.

5 O: Da.

6 P: Ne možemo ustvrditi da je pitanje bezbjednosti ratnih zarobljenika
7 pitanje za vojnu policiju.

8 O: Ne slažem se. U pravilniku se kaže da vojna policija ima određenu
9 nadležnost u pogledu ovog pitanja i ne slažem se sa Vašom izjavom.

10 P: Ponoviću ono što sam rekao: složiti ćemo se, upravo ste to potvrdili,
11 da je u pravilniku, da po posebnom naređenju mogu pratiti ratne zarobljenike i
12 možda imaju neku ulogu koju treba da odigraju u tome, ali nigdje u pravilniku se
13 ne kaže da vojna policija ima odgovornost za ratne zarobljenike.

14 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Da li bih mogao da postavim pitanje?
15 Ako će to postaviti to pitanje tako široko, onda treba dati gospodinu Butleru
16 priliku da pogleda te /?ta/ pravila. Ali u svakom slučaju, ako se to uzme
17 teoretski, mislim da u ovom trenutku gubimo vrijeme.

18 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, gospodine Bourgon. Vi se očito ne
19 slažete s njim.

20 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Ja mislim da je to pitanje već
21 postavljeno.

22 O: Da, možemo ići dalje.

23 G. BOURGON: [simultani prevod] Hvala.

24 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Uredu. Ja se slažem, tako da mislim
25
26
27
28
29
30

1 treba da uzmemo praktičniji stav po ovom pitanju, a ne samo zato što traži
2 gospodin McCloskey.

3 G. BOURGON: [simultani prevod] Sada ću preći na jedno drugo područje
4 vezano za dužnosti i odgovornosti pomoćnika komandanta za bezbjednost. Sada bih
5 zamolio da se instrukcija Glavnog štaba pokaže u sistemu elektronske sudnice. To
6 je 2741. U Vašem registratoru to će biti tabulator 25, pa će Vam biti lakše,
7 čini mi se.

8 P: U ovome dokumentu govori se o odnosu vojne policije i tehničkom i
9 upravnom aspektu. O tome smo već govorili. Jedini dio koji bih sada htio da
10 pređemo jeste da li na osnovu ove instrukcije, odnosno kakvu vrstu informacija
11 može da organ zadrži od komandanta, odnosno da ne pokaže komandantu brigade?

12 Možda da Vam skrenem pažnju, da uštedimo vrijeme, na zadnji dio
13 paragrafa 3. Isto tako i paragraf 4.

14 O: Vi postavljate pitanje koje donekle isključuje neke stvari. Ono
15 odražava činjenicu da pripadnici organa bezbjednosti moraju neposrednim
16 nadređenima dati informacije i ocjene koje direktno utiču na njihove jedinice,
17 bezbjednost njihove jedinice institucija, a kao dio šireg procesa, informacije
18 koje ne potpadaju pod taj kriterij ne moraju nužno biti date i prenijete
19 relevantnom komandantu.

20 P: Ono što ja tražim jeste kakvo je Vaše iskustvo, ne samo da mi
21 pročitate ovu instrukciju, već kako Vi razumijevate tu instrukciju, u smislu
22 kakve informacije i da li uopšte ikakve informacije može pomoćnik komandanta za
23 bezbjednost da ne prenese komandantu.

24
25
26
27
28
29
30

1 O: Ja bih očekivao da informacije koje se odnose na operativne zadatke,
2 razgovore sa pojedincima koji bi možda imali informacije o subverzivnim
3 djelatnicima koji su obavljani sa nekim dijelovima jedinice, barem u onoj ranoj
4 istražnoj fazi... Kao što sam rekao, jedan od mojih dokaznih predmeta tužilaštva
5 je bila istraga koju su vodili o potencijalnoj opasnosti za general Mladića i
6 druge pripadnike Glavnog štaba. Ostavit ću otvorenu mogućnost da komandanti
7 brigada, odnosno oficiri, mogu da budu isto tako dio takve zavjere. Stvari takve
8 prirode bi bile informacije koje se rutinski možda ne bi prenosile komandantu
9 jedinice.

10 P: I ako pomoćnik komandanta za bezbjednost istražuje i ispituje
11 aktivnosti komandanta brigade, onda će to držati povjerljivim barem dok ne dođe
12 do nekih zaključaka.

13 O: Da. U praktičnom svijetu, naravno, tako bi bilo.

14 P: Uvijek postoji mogućnost da komandant može saznati da se vodi takva
15 istraga što može biti vrlo štetno za njihov odnos. Da li se slažete s time?

16 O: Mislim da je to sasvim korektno.

17 P: Takođe, iz profesionalnih razloga, istraga o jednom ili drugom
18 pomoćniku komandanta bi takođe mogla biti držana u tajnosti od komandanta, a
19 jedan od razloga na osnovu Vašeg iskustva - pretpostavljam da ćete se sa mnom
20 složiti - jeste da se ne naškodi drugom pomoćniku komandanta sve dok se ne dođe
21 do odgovarajućih zaključaka na osnovu te istrage.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Prigovor! To je sve zdravi razum. Za to
2 nam ne treba mišljenje gospodina Butlera. Ako želi nešto što je kon... vezano za
3 specifične činjenice u ovom predmetu, onda treba da dođe do tih činjenica. Inače
4 nije relevantno.

5 G. BOURGON: [simultani prevod] Ja se ne slažem s mojim kolegom. On kaže
6 da ne trebamo gospodina Butlera da komentira o takvoj situaciji. A ja sasvim
7 suprotno mislim da on daje svoje mišljenje vještaka zbog čega se neka
8 informacija može zadržati i ne prenijeti komandantu. I on je upravo u položaju
9 da objasni da to može imati štetan utjecaj i zašto se onda takva informacija
10 može ne prenijeti.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da li Vi očekujete da će oficir za
12 bezbjednost ili pomoćnik komandanta za bezbjednost, ako će vršiti istragu o svom
13 nadređenom, onda neće, naravno, otići i njemu reći da ga istražuje. Dakle, da
14 pređemo na drugu temu.

15 G. BOURGON: [simultani prevod]

16 P: Ako pogledamo ovu instrukciju Glavnog štaba, tu se spominju bilo
17 kakve disciplinske mjere koje komandant može ... izreći svom komandantu,
18 pomoćniku komandanta za bezbjednost. To je tačka 5, treća crtica.

19 Tu se kaže da on može poduzeti kaznene ili disciplinske mjere, ali da se
20 prvo mora konsultovati sa tehničkim nadređenim, na nižem, na višem nivou, a to
21 bi bio Popović, zar ne?

22 O: U slučaju Drage Nikolić, da. Ako bi pukovnik Pandurović želio da
23 poduzme neku vrstu disciplinske akcije protiv svog oficira za bezbjednost, on bi
24 morao da to, da odobrenje za to dobije od pukovnika Popovića.

25

26

27

28

29

30

1 P: Koji je razlog za to na osnovu vašeg iskustva?

2 O: Praktičan razlog je da se spriječi komandanta da se ne iskaljava na
3 oficiru bezbjednosti iz raznoraznih razloga. Komandant ima široke mogućnosti da
4 preraspodjeljuje ljude kako smatra da treba, a komandant koji je zbog nečega pod
5 istragom...

6 P: Da se maknemo sada od tog scenarija. Ja uopšte ne govorim o tome. Ne
7 govorim ni o kojem drugom scenariju osim o ovom. Može li komandant još ipak
8 poduzeti disciplinske mjere nakon što se konsultovao sa nadređenim tehničkim
9 oficijom?

10 O: Ako je nadređeni tehnički oficir, ako se on slaže sa ocjenom
11 situacije koju je dao komandant i sa disciplinom koju želi da primijeni, onda
12 tehnički možemo pretpostaviti da, da će u ovom slučaju pukovnik, da će ako se u
13 ovom slučaju pukovnik Popović složiti, onda je to moguće. Da.

14 P: Pretpostavljam, prema ovom /?ovim/ instrukcijama zašto je nužno da se
15 konsultuje tehnički nadređeni, jeste da se obezbijedi da komandant ima sve
16 informacije zato što on ne zna sve što radi pomoćnik komandanta za bezbjednost
17 vezano za njegov operativni rad.

18 O: Ja se s tim ne bih složio utoliko što mogu da predvidim cijeli niz
19 pitanja koje bi moglo /?koja bi mogla/ da se pojave, tih situacija kada bi
20 komandant želio da poduzme neke disciplinske mjere, a da nema veze sa
21 profesionalnom funkcijom. Naprimjer, situacije gdje, opet hipotetički, oficir za
22 bezbjednost stalno pije; gdje je obično odsutan, a da nije zatražio dozvolu;

23
24
25
26
27
28
29
30

1 gdje njegovo izvršavanje zadataka ili njegovo ponašanje nije zadovoljavajuće.
2 Takve vrste funkcija nemaju nikakve veze, najvećim dijelom, sa njegovom
3 profesionalnom vojnom odgovornošću, ali bi bile unutar mogućnosti njegovog
4 komandanta da protiv toga poduzme mjere.

5 P: A njegov komandant kada je potvrdio da nema to nikakve veze sa
6 njegovim funkcijama, onda on može poduzeti te mjere.

7 O: Da.

8 P: Na osnovu svog vojnog iskustva, Vi ste upoznati sa izvještajima o
9 ocjeni osoblja. Jeste li?

10 O: Da. Ne samo u svom iskustvu, već to isto tako i okviru VRS-a.

11 P: Poznata Vam je činjenica da u okviru vojske, odnosno i u okviru VRS-
12 a, izvještaj o osobi, o osobnom... izvještaj o osobama može da Vam uništi ili da
13 Vam popravi karijeru.

14 O: To je ključni dokument vezano za profesionalne oficire i njihovu
15 karijeru i aspiracije.

16 P: I ne biste očekivali da neko ko dobije takav izuzetan, izuzetnu
17 ocjenu, da je to neko s kim imate problema disciplinske ili neke druge
18 profesionalne probleme?

19 O: Ako nadređeni oficir, u ovom slučaju komandant, korektno ocjenjuje
20 svoje oficire sa ciljem da pokuša da unaprijedi i da ohrabri najbolje oficire, u
21 isto vrijeme da poduzme nužne mjere kako bi lošija performansa ne bi dobila
22 /sic/, oni koji loše rade ne bi dobili takve, unapređenja, da, onda se slažem.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Možda nisam postavio pitanje kako treba. No, ako postoji problem, ako
2 komandant ima problem sa jednim oficirima, odgovarajući dokument u koji bi se
3 takva informacija mogla staviti bez obzira na disciplinske mjere, jeste taj
4 izvještaj, ocjena o tom oficiru.

5 O: Da, slažem se.

6 P: I zadnje pitanje, što se tiče upravljanja oficirima bezbjednosti od
7 strane komandanta jeste: ova instrukcija ovdje, koju je izdao Glavni štab pod
8 potpisom generala Mladića. Vi ste već rekli da ona ne mijenja primjenu pravila
9 JNA ili doktrine JNA na organ bezbjednosti. Ali Vaše profesionalno mišljenje, da
10 li Vi smatrate da time se lišava komandanta nekog, nekih ovlaštenja ili bilo
11 čega vezanog za njegovog pomoćnika komandanta za bezbjednost?

12 O: Sasvim sigurno da se to, uklju... da neki način ubacuje ograničenja
13 ovlaštenja koja komandant brigade ima nad koman... pomoćnikom komandanta.

14 P: Da. To zadire u to, ali ga ne sprečava da poduzme iste mjere koje bi
15 učinio protiv drugih pomoćnika komandanta.

16 O: Da. Samo na onim područjima za koja se konkretno kaže da su pod
17 ovlaštenjem komandanta, a inače se njima ne može baviti. Inače odnos u komandi
18 ostaje isti.

19 P: Sada prelazim na sasvim drugu temu, ali isto tako u svom izvještaju
20 komandne odgovornosti u VRS-u, brigadi VRS-a, juče i prekjuče rekli ste da niste
21 vještak za ratno pravo, kao i većina oficira. Da li se sjećate da ste to
22 odgovorili na pitanje mog kolege?

23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Da. Većina vojnih oficira koje ja znam nisu studirali pravo.
2 P: I nisu stručnjaci za ratno pravo?
3 O: Da, rekao bi da nisu vještaci za ratno pravo.
4 P: A niste ni Vi.
5 O: Ne, nisam ni ja u tom smislu.
6 P: U svom izvještaju, bez obzira na ovu izjavu koju ste dali, u dijelu 4
7 svog izvještaja Vi govorite o pitanjima kao što su disciplinsko ovlaštenje
8 komandanta brigade VRS-a i govorite o tome vezano za pravila i propise. Sada ću
9 citirati Vaš izveštaje gdje ocjenjujete disciplinsko ovlaštenje na osnovu
10 pravila službe VRS-a:
11 "Zakona o vojsci Republike Srpske, Zakon o vojnim sudovima Republike
12 Srpske i Zakon o vojnim sudovima i ratnim sudovima u... tokom ratnog stanja."
13 Ja bi rekao da Vi niste kvalificirani da razmatrate te tekstove i da
14 date tumačenja koja bi bila od pomoći ovom vijeću u ovom predmetu.
15 O: Ja se ne bih složio utoliko što, ako se pogleda taj materijal, on je
16 napisan na vrlo jasan način koji je sam po sebi razumljiv. Ja nužno nemam
17 diplomu iz prava, ali moja mogućnost da čitam i razumijem informacije, kao isto
18 tako, moja mogućnost da radim sa istražiteljima kako bi im vodio razgovore sa
19 pojedincima iz VRS-a koji su to morali da primjene kako bih provjerio da je
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 moja interpretacija tačna - to jeste postojalo.

2 I moja analiza je uvijek konzervativna, da tako kažem, i zato ja uvijek
3 dokumentiram te zakone. Tako da, bilo ko ko čita izvještaje i čita isto tako te
4 zakone, može da donese svoje zaključke u slučaju da ja nisam donio pravi
5 zaključak.

6 P: Kada pregledavate materijal, po mom shvatanju, Vi ste morali
7 pročitati sve te zakone koji su napisani vrlo jednostavnim jezikom u pokušaju da
8 shvatite kako je disciplinsk... ovlaštenje komandanta brigade.

9 O: Da, ja sam smatrao da je to ključno za razumijevanje ograničenja
10 ovlaštenja kao i potencijalna pravna ograničenja koja komandant brigade, ili čak
11 komandant korpusa ima, vezano za svoju ulogu u obezbjeđivanju discipline svojih
12 podređenih.

13 P: Jeste li pokušali da napravite paralelu između svog, svojeg iskustva
14 u Armiji SAD?

15 O: Ne, gospodine. Zato... mi imamo oko milion pravnika.

16 P: Jeste li dobili ikakvu pomoć od pravnika u tužilaštvu kada ste radili
17 ovaj dio svog izvještaja?

18 O: Ne, gospodine. Kao što sam rekao, moj cilj nije bio šta naši pravnici
19 o tome kažu, već mi je cilj bio da to istražim i da vidim koji su, šta su rekli
20 vojni tužioc i vojne sudije VRS-a u takvim situacijama.

21 P: Znači, u ovom dijelu moglo bi da se kaže u svom svojstvu kao bivšeg
22 vojnika, Vi ste laik, a govorite o ovom vrlo važnom predmetu, o ovoj vrlo važnoj

23
24
25
26
27
28
29
30

1 temi?

2 O: Da, takvo je moje razumijevanje ove teme. A ako me definirate kao
3 laika, neka tako i bude.

4 P: Kada pogledamo dio 5 Vašeg izvještaja, Vi se ovdje konkretno bavite
5 relevantnim nacionalnim zakonima i vojnim propisima vezano za odgovornost
6 komandanta brigade u VRS-u. Ovaj konkretni dio Vašeg izvještaja bavi se
7 sprječavanjem i krivičnim gonjenjem ratnih zločina i zločina protiv čovječnosti.
8 Samo da podsjetim, u ovom dijelu Vi citirate sljedeće:

9 "Naređenje za primjenu pravila vođenja rata u vojsci Srpske
10 Republike..."

11 Tačka 5.1, "Privremene odredbe o Vojsci Republike Srpske", "Zakon o
12 obrani RS-a", "Zakon o Vojsci RS-a" i "Zakon RS-a o brizi o izbjeglicama".
13 Također u 5.4 govorite o smjernicama za utvrđivanje kriterija za krivično
14 gonjenje i Krivični zakon RS-a za krivična djela protiv čovječnosti i prema
15 međunarodnom pravu. Tu ću stati, ali lista se još malo nastavlja.

16 Da li se slažete da Vi nemate kvalifikacije koje bi Vam omogućile da
17 date tumačenje tih zakona ili propisa, ili da date ekspertno mišljenje u tom
18 pogledu?

19 O: Neću se složiti.

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da li je Vaš odgovor isti kao i ranije?

21 SVJEDOK: [simultani prevod] Moj odgovor je isti kao i ranije.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Hvala. Napravimo pauzu od 25 minuta.

2 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite.

3 ... Početak pauze u 15.45h

4 ... Sjednica nastavljena 16.17h

5 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite molim.

6 Izvolite sjesti.

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Bourgon, izvolite.

8 G. BOURGON: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsjedavajući.

9 P: Gospodine Butler, prije pauze Vaš je zadnji odgovor bio da je Vaš
10 trenutni odgovor isti kao i onaj ranije koji se odnosi na peti dio Vašeg
11 izvještaja koji se bavi zakonima. Dakle, pretpostavljam da ono što nalazimo u
12 Vašim izvještajima je laičko tumačenje zakona i odredbi onako kako ste ih Vi
13 iščitali. Je li to tako?

14 O: Ono što se nalazi u tom dijelu mog izvještaja su zakoni i odredbe
15 kako su navedeni i moje mišljenje je tamo kako ih se primjenjivalo u kontekstu
16 VRS-a, da.

17 P: Hvala. Bez obzira na to, zanima me čuti Vaše vojno tumačenje nekih
18 odredbi koje ste pominjali u izvještaju. Prva je u točki 7.11 vašeg izvještaja,
19 a to je Krivični zakonik Republike Srpske, član 239. To je oznaka 239 u vašem
20 registratoru.

21 O: Hvala.

22 P: Dakle ovo je krivično pravo, mogu Vam to pročitati. U registrator sam
23 uključio samo taj konkretni član 239. To je 65ter, 424, stranica 17 na engleskom
24 i 104 na B/H/S-u. Član 239 glasi: "Neće se kazniti podčinjeni ako učini krivično
25
26
27
28
29
30

1 djelo po naređenju pretpostavljenog, a to se naređenje tiče službene dužnosti,
2 osim ako je naređenje bilo upravljeno na izvršenje ratnog zločina ili kakvog
3 drugog teškog krivičnog djela ili ako je znao da izvršenje naređenja predstavlja
4 krivično djelo."

5 Zanima me Vaše shvaćanje, s vojnog stanovišta, ovog člana.

6 O: Da. Mislim da se bavi dvjema /?dvama/ principima koji nužno nisu
7 suprotstavljeni. A to je dakle komandovanje i znanje ili saznanje. Naprimjer,
8 postoje i drugi zakoni kao i uvriježene prakse po kojima podređeni, kao što
9 znate, moraju ispoštovati naređenja njihovih nadređenih. Kao šira funkcija u
10 vojsci, nijedna vojska ne može uspješno riješiti pitanje u kojem podređeni često
11 ili konstantno postavljaju ili dovode u pitanje ili autoritet ili odgovornost
12 nadređenih za izdavanje naredbi.

13 Posebno to važi za službenu dužnost, dakle pravo je podređenog da prima
14 ili prihvaća bilo koje naređenje koje je njemu dato u sukladnosti sa zakonom i
15 isto tako postoji dodatna obaveza nadređenog koji izdaje tu naredbu da ispus...
16 da uključi nadležnost i autoritet koji mu je potreban da izda takvu naredbu. No,
17 isto tako to odražava činjenicu da slijepo izvršavanje naređenja vezano uz ratne
18 zločine nije valjana obrana pred sudom. To isto tako uvažava činjenicu da po
19 međunarodnom pravu i to se ne, i to je očito bilo kodificirano i u zakonu SFRJ,
20 kao i u vojnim pravilima, da podređeni imaju odgovornost ne ispoštovati naredbu
21 za koju vjeruju da je izravno protuzakonita.

22 Tako ja tumačim član 239.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Ako Vam mogu biti od pomoći da budete precizniji, da li, po Vama, ako
2 neki vojnik ispuni naređenje svog nadređenog neće biti kažnjen osim ako je to
3 naredba direktno se ticala počinjavanja ratnog zločina - to je prvi scenarij.
4 Drugi scenarij: ako je takvo naređenje bilo jasno da, ako je bilo jasno da će
5 izvršenjem takvog naređenja biti izvršen zločin. Da li biste se složili s time?

6 O: Naravno, opet je tu važno i konkretno saznanje o tom činu. Lakše je
7 to možda objasniti analogijom.

8 Imate artiljerijsku jedinicu koja gađa neku koordinatu za vrijeme svoje
9 vojne misije i oni imaju pravo očekivati da koordinate koje su dobili
10 predstavljaju legitimni vojni cilj. Ali oni ne mogu znati da li je to doista
11 tako. Oni pretpostavljaju da jest. Ako se kasnije pokaže, naprimjer, da su te
12 koordinate bile koordinate bolnice i da se naizgled počinio ratni zločin,
13 činjenica da podređeni nisu imali saznanja o krivičnoj namjeri takvog gađanja,
14 onda mi imamo pravo, oni imaju pravo pretpostaviti da su naredbe koje su dobili
15 date u sukladnosti s ovlastima - dakle, nisu imali konkretnu namjeru. S druge
16 strane, kao vojnik, ako dobijete naredbu da likvidirate ranjenog ratnog
17 zarobljenika, u većini društava koje imaju vojske to se samo po sebi shvaća kao
18 protuzakonit čin. Dakle, to je najbolje što ja mogu objasniti.

19 P: Hvala. Idemo na iduću odredbu. Da čujemo Vaše mišljenje uz član 22

20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 odredbi o primjeni pravila međunarodnog prava i ratnog prava u oružanim snagama
2 SFRJ koje se nalazi u Vašem izvještaju, u točki 7.11, član 22, to je 65ter 409,
3 stranica 15 na engleskom, 16 na B/H/S-u, to je oznaka 36 u vašem registratoru,
4 gospodine Butler.

5 U Vašu... u Vaš sam registrator stavio samo član 22, ustvari, koji me i
6 zanima. Pročitat ću Vam ga.

7 "Odgovornost za povrede pravila ratnog prava - izvršenje po naređenju.
8 Pripadnik oružanih snaga kaznit će se krivično i kad izvršenjem naređenja
9 povrijedi pravila ratnog prava i time počini ratni zločin ili kakvo drugo teško
10 krivično djelo, a znao je da je izvršenje naređenja bilo upravljeno na povredu
11 pravila ratnog prava koja predstavlja krivično djelo."

12 Što je Vaše tumačenje, s vojnog stanovišta, ovog člana?

13 O: Gospodine, u ovom kontekstu, budući da se radi o vojnoj odredbi, je
14 upravo ono što mi se i sviđa, a to je da nema puno mjesta za tumačenje. To znači
15 ono točno što i kaže.

16 P: A to je?

17 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Prigovor. Pitanje je postavljeno i
18 odgovoreno.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Bourgon, krenite dalje.

20 G. BOURGON: [simultani prevod] Gospodine predsjedavajući, krenut ću
21 dalje zato što ste mi tako naložili, no ne slažem se sa svojim kolegom da je na
22 pitanje odgovoreno.

23 P: Gospodine Butler, biste li se složili sa mnom da to ističe činjenicu
24
25
26
27
28
29
30

1 da ako nadređeni izda naredbu za koju podređeni zna da će njeno izvršenje
2 rezultirati zločinom, da to onda predstavlja kazneno djelo? Slažete li se s
3 time?

4 O: Da. Konkretno, tu stoji ako zna da je izvršenje i naređenje bilo
5 upravljeno na povredu pravila ratnog prava.

6 P: Zadnje pitanje vezano za ovo: na temelju Vašeg shvaćanja, s vojnog
7 stanovišta i ovoga što smo vidjeli do sada, možemo li zaključiti da su oficiri i
8 pripadnici VRS-a imali obavezu odbiti izvršiti naređenje za koje se znalo da će
9 rezultirati povredom ratnog prava?

10 O: Moje shvaćanje je da prema pravilima i odredbama to je, ustvari, bila
11 činjenica. Od njih se tražilo da ne ispune takvu zapovijed.

12 P: Prelazim na drugu tematiku, a to su razine ratovanja na kopnu. Vi ste
13 o tome u svojem svjedočenju govorili na stranicama 19581 do 19583. Objasnili ste
14 da su to strateški, operativni i taktički nivo. Je li točno?

15 O: Da.

16 P: Na temelju Vašeg iskustva, možete li potvrditi temeljnu važnost
17 shvaćanja, razumijevanja tih razina ratovanja što se tiče planiranja i izvršenja
18 vojnih borbenih aktivnosti?

19 O: Da. Ja mogu ponuditi tumačenje, s obzirom na moje obrazovanje i
20 saznanja o operativnom i taktičkom nivou.

21 P: Ako pogledamo VRS i pravila brigade, odnosno brigadnu razinu, možete
22 li potvrditi da pravila definiraju brigadu kao najvišu kombiniranu taktičku
23 jedinicu čije /?čiji/ elementi mogu varirati?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da, mislim da je to po JNA doktrini i doktrini VRS-a, da je brigada,
2 ustvari, taktička formacija.

3 P: Podređene jedinice brigade, poput bataljoni i čete, osim u iznimnim
4 okolnostima, isto tako bi se smatrale taktičkim jedinicama, je li tako?

5 O: Da.

6 P: Da li se slažete da kada usporedimo ta tri nivoa ratovanja, strateški
7 nivo pokreće operativni nivo, koji onda opet pokreće taktički?

8 O: Da.

9 P: A na taktičkom nivou zapovjednici dobivaju konkretne borbene zadatke
10 koje imaju postići u kratkom vremenskom razdoblju. Mislim da ste u svom glavnom
11 ispitivanju rekli da taj rok obično nije dulji od 48 sati.

12 O: Da. Brigade, kada mogu u konvencionalnom okruženju i s obzirom na
13 zadatke koje mogu postići, da su ti zadaci obično između 48 i 72 sata jer u
14 intenzivnom okruženju ili nešto nižeg, srednjeg intenziteta, nakon 48 sati
15 aktivnosti jedinica obično je na mjestu, odnosno u trenutku kada joj treba
16 značajna obnova zaliha.

17 Očito u kontekstu VRS-a i u statičnijim uvjetima to nije nužno moralo
18 biti tako kada se govori o korištenju nižih jedinica.

19 P: A zadaci koji su dati taktičkim jedinicama potpadaju u... pod
20 operativni plan i ciljeve više razine. Je li to tako?

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da, tako bi to trebalo biti.

2 P: Na temelju Vašeg iskustva, biste li se isto složili da nije uvijek
3 lako odrediti gdje borbeni zadatak na taktičkoj razini, gdje se on uklapa unutar
4 operativnog plana borbe?

5 O: Ne bih se složio. Odnosno, po uobičajenoj praksi, prije nego li
6 brigade ili niže formacije krenu u izradu konkretnih borbenih planova, one bi
7 trebale imati nekakvo razumijevanje ili saznanje od toga što je plan više
8 razine. To se ne radi izolirano.

9 P: Dat ću Vam jedan primjer. Zapovjednik dobije taktički zadatak da
10 zauzme brdo, a on zna da će izgubiti polovicu svoje brigade pri tome. On bi i u
11 takvoj situaciji mogao imati problema shvatiti koja je doista važnost zauzimanja
12 takvog brda za operativni plan. Da li se slažete?

13 O: Ne. Ja bih očekivao da brigadni zapovjednik, pod takvim okolnostima,
14 da bi imao prilično dobro razumijevanje toga što je ukupni operativni cilj,
15 posebno s obzirom na to da se očekuje da se njegova jedinica mora toliko
16 žrtvovati. U tom smislu ne bih se složio s Vama.

17 P: Vi, gospodine Butler, niste zapovijedali jedinicama?

18 O: Na ovoj razini, ne.

19 P: Čak ni na nižoj razini?

20 O: Jesam na razini odjeljenja... odreda, isprika.

21 P: Nikada niste zapovijedali bataljonom?

22 O: Ne.

23 P: Niste li nikada zapovijedali vojskom u ratno vrijeme?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ne.

2 P: Biste li se složili sa mnom da, bez obzira na Vaše shvaćanje
3 zadatka, zapovjednici koji rade na taktičkoj razini, da se od njih očekuje da
4 se fokusiraju na zadatke koje su dobili, bez obzira na to da li oni razumiju ili
5 ne kako to doprinosi operativnim ciljevima?

6 O: Tri ešalona, ili četiri ako računate i vodove, su ešaloni na
7 taktičkoj razini. Složio bih se s Vašom analizom u slučaju zapovjednika čete,
8 ali ne bih se složio u slučaju zapovjednika bataljona ili brigade. Ti viši
9 zapovjednici - od njih se očekuje da imaju šire razumijevanje toga što rade i
10 zašto.

11 P: Ali ne bi bilo iznenađujuće za zapovjednike koji rade u nižim
12 taktičkim jedinicama, posebno bataljonima i četama, da ne shvaćaju ili da nisu u
13 potpunosti obaviješteni o operativnim ciljevima korpusa ili, naprimjer, glavnog
14 štaba?

15 O: Mogu se složiti u onoj mjeri u kojoj govorimo o operativnim ciljevima
16 glavnog štaba. Kad govorimo o korpusu, to ovisi od slučaja do slučaja. Dobar
17 primjer bi mogao biti "Krivaja-95", odnosno taj plan gdje taktički zapovjednici
18 jesu znali što je bio širi operativni cilj. Tako da mislim da u to slučaju se
19 radi o... da se ide od slučaja do slučaja.

20 P: Dakle, "Krivaja-95", zapovjednici bataljona su, ustvari, bili
21 zapovjednici brigada koji su sebe priključili bataljonima. Da li se slažete s
22 tim?

23 O: Ne. Svaka taktička grupa je imala dvije borbene grupe pri sebi.
24
25
26
27
28
29
30

1 Tako bi se moglo ocijeniti ljude o kojima govorimo, dakle o tim
2 zapovjednicima bojnih grupa.

3 P: A oficiri koji su radili na taktičkoj razini, oni vjerojatno nemaju
4 utjecaja na usvajanje operativnih ciljeva niti na planiranje borbenih aktivnosti
5 na operativnoj razini. Da li se slažete?

6 O: Ja bih se složio da zapovjednici taktičke razine vjerojatno nemaju
7 velik utjecaj na operativne ciljeve, ali oni imaju utjecaja na to da se može
8 čuti njihovo mišljenje u vezi s time da li njihove konkretne jedinice mogu
9 ispuniti zadatke koji su im dati.

10 Kada govorimo o širem zapovijedanju i štabovima, kada govorimo o višim
11 štabovima, onda nećete izdavati zadatke nižim formacijama bez da uzimate u obzir
12 da li ti ljudi imaju resurse ili materijalnu mogućnost da to postignu. Jedini
13 način na koji viši zapovjednici i štabovi to mogu znati je tako da dobivaju
14 informacije od svojih podređenih.

15 P: Mislim da smo na pravom tragu. Ja sam govorio o postavljanju,
16 uspostavljanju operativnih ciljeva, strateških ciljeva.

17 O: Da. U tom kontekstu zapovjednici četa ili bataljona ne bi očekivano
18 igrali ulogu u tome.

19 P: Ako pogledamo situaciju samog Drage Nikolića kao potporučnika koji je
20 radio u organu bezbjednosti taktičke jedinice, da li sam u pravu ako kažem da se
21 ne bi očekivalo od njega da ima utjecaja na uspostavljanje operativnih ili

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 strateških ciljeva?

2 O: Točno. Ne bih očekivao potporučnika u bezbjednosti, u štabu brigade
3 da bude uključen u to.

4 P: I ne možete pretpostaviti, osim ako nemate pokazatelje koji ukazuju
5 na nešto drugo, da je on znao ili imao shvaćanje operativnih i strategijskih
6 ciljeva VRS-a koje je slijedio.

7 O: Ja nisam upoznat s operativnim direktivama vezano uz tog pojedinca.
8 Ne mogu Vam reći ništa ni za ni protiv, dakle ne pretpostavljam.

9 P: Ali možete pretpostaviti na temelju onog, odnosno zar ne možete
10 pretpostaviti na temelju onog što ste Vi znali da je on znao za te stvari?

11 O: Ne. Ono što bi bilo uobičajeno je da relevantni dijelovi za koje bi
12 on trebao znati da bi to prošlo po odvojenim bezbjed...bezbjedonosnim kanalima.
13 No, da li bi oni ručno uredili mu, uručili mu primjerak operativne direktive u
14 cijelosti - pa pretpostavljam da to nije vjerojatno.

15 P: Prelazim na drugu temu, a to je, ustvari, ono na što ste se
16 fokusirali, što je cilj Vašeg izvještaja. O tome se govorilo u Vašem glavnom
17 ispitivanju. Sada bih da o tome govorimo malo više u pojedinosti.

18 Na stranici 19587 kažete da je prvi cilj ili zadaća koji ste dobili jest
19 proučiti vojne i aparata... vojni i oružani aparat za koje se vjeruje da je
20 odgovoran za bazu zločina, odnosno da je u tom slučaju, da su to oružane snage
21 Republike Srpske. Trebate razumijevati njihovu doktrinu i kako bi oni na koji
22 način bili uključeni u borbene operacije. To je bio Vaš prvi zadatak; je li
23 točno?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da.

2 P: I Vaše informacije i zaključci po tom pitanju se mogu naći u Vašem
3 izvještaju o zapovjednoj odgovornosti brigada VRS-a, korpusa VRS-a i izvještaju
4 o Glavnom štabu. Je li to točno?

5 O: Da.

6 P: Biste li se složili sa mnom da Vaši zaključci u Vašim drugim
7 izvještajima, i tu mislim na... na širi dio Vašeg izvještaja i izmjene koje ste
8 naknadno unijeli, da je to drukčije prirode.

9 O: Zaključci u tom dijelu bave se konkretno povezivanjem vojnih jedinica
10 i konkretnih vojnih osoba sa poznatom bazom zločina.

11 P: Dakle, slažete se da su zaključci potpuno različiti u tom dijelu
12 Vašeg izvještaja od ostala tri izvještaja?

13 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Odgovoreno je na to.

14 G. BOURGON: [simultani prevod] Ne slažem se.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Kada je to pitanje postavljeno i kada
16 je na njega odgovoreno?

17 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Mislim da gospodin Butler je već dao
18 odgovor. Mislim da je ovo već neki četvrti put da govorimo o tome.

19 G. BOURGON: [simultani prevod] Gospodine predsjedavajući, mislim da je
20 to apstraktna, apstraktni prigovor, no nema veze.

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Idemo dalje, gospodine Bourgon.

22 G. BOURGON: [simultani prevod] Hvala.

23 P: Gospodine Butler, već smo utvrdili, i rekli ste u svjedočenju da
24
25
26
27
28
29
30

1 niste stručnjak za kazнено pravo niti prava, niti ratno pravo, a sada bih se
2 htio okrenuti načinu na koji ste izradili glavni dio svog izvještaja. Objasnite
3 nam kako to funkcionira u Uredu tužitelja, svakodnevno, za te godine kada ste
4 bili tamo.

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da sam ja svjedok, ja bih zatražio da
6 pojasnite pitanje. Ja ga ne shvaćam.

7 G. BOURGON: [simultani prevod] Hvala. Pojasnit ću.

8 P: Pogledajmo to iz drugog ugla. Taj dio vašeg izvještaja izvađen je
9 konkretno u svrhu korištenja na predmetu *Krstić*. Je li to tako?

10 O: Ne.

11 P: Objasnite nam što je bila svrha tog dijela Vašeg izvještaja o
12 Srebrenici.

13 O: Početna svrha toga, posebno dok je to još bilo u stvaranju, je bilo
14 stvoriti jednu bazu informacija, saznanja za timove istražitelja i tužitelja
15 kako bi oni bolje razumjeli vojne formacije za koje mi vjerujemo, na temelju
16 dokumentacije koje smo dobili nakon pretraga, da su imale ulogu u samoj bazi
17 zločina, u počinjenju zločina. Kao što možete očekivati, ta količina informacija
18 i saznanja se povećavala s vremenom.

19 1997., kada sam prvi put došao ovamo, Drinski korpus je bilo samo jedno
20 apstraktno ime. To nije bilo definirano, nije imao nikakve objekte, zgrade
21 povezane s njime i vrlo malo imena se pominjalo u tom kontekstu. No, ako ste
22 istražitelj i koristite se takvim saznanjima, onda teško, teško je postavljati
23
24
25
26
27
28
29
30

1 pitanja svjedocima.

2 Prvobitni cilj je bio dati Uredu tužitelja upravo dovoljnu količinu
3 informacija da bi oni mogli djelotvorno obavljati svoje aktivnosti vezano uz
4 stjecanje saznanja u bazi zločina.

5 P: U Vašem izvještaju o Srebrenici kažete da je originalna verzija istog
6 se bavila isključivo predmetom *Tužitelj protiv Krstića*.

7 O: Da. U određenom trenutku nakon podizanja optužnice i hapšenja
8 generala Krstića, razgovaralo se o finaliziranju tog rada, tog proizvoda da bi
9 se to moglo koristiti i eventualno kao dokazni predmet tužitelja. Po meni,
10 ključno pitanje je da je, dok god je to bilo u obliku nacрта, da je to bio jedan
11 živi dokument koji je koristilo osoblje istražitelja. Dakle, to nije bio
12 proizvod koji je stvoren od nule nakon podizanja optužnice ili prije samog
13 suđenja.

14 P: Dok ste radili u Uredu tužitelja i pripremali taj izvještaj, rekli
15 ste u glavnom ispitivanju da ste prvobitno bili član tima za vojnu analizu. Je
16 li to točno?

17 O: Da. Cijelo vrijeme dok sam bio u Uredu tužitelja, bio sam upravo u
18 tom timu.

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: A uloga ljudi koji rade u timu za vojnu analizu je davati savjete
2 onima koji pripremaju ove postupke?

3 O: Da. Mi savjetujemo istražitelje i pravnike koji vode ove postupke.

4 P: Zato što većina njih ne zna ništa o vojsci, Vi ste tamo da im
5 pomognete?

6 O: Drago mi je da to Vi kažete.

7 P: Je li to točno ili ne?

8 O: Da. U stvarnosti, jedan od razloga zbog čega su pozvani ljudi mog
9 kalibra da se pridruže Uredu tužitelja je zbog toga da je Ured tužitelja shvatio
10 da pravnici i istražitelji nemaju nužno dovoljno vojnog znanja i obrazovanja
11 koje bi mi imali kao profesionalni vojnici i da to negativno utječe na njihove
12 istražne aktivnosti.

13 P: Ja Vam tvrdim da je prvobitno plan, njihov plan, kad kažem njihov,
14 mislim tužioci i advokati da se obrate Vama. No u vašem slučaju bilo je obrnuto:
15 Vi ste se njima obratili i rekli ste im kako da se vodi istraga. Da li je ovo
16 tačno što sam rekao?

17 O: Unutar... Ako to... na neki način revidiram, nisam siguran kako je to
18 u drugim vojskama, ali u američkoj vojsci to je obavještajna služba je služba
19 koja opslužuje svoje mušterije. Od nas se očekuje i mi smo tako i obučeni da
20 budemo u stanju da prosljeđujemo informacije relevantnim komandantima. U
21 kontekstu u kojem sam ja radio, istražni tim i advokati koji su bili u njegovom
22 sastavu su bili moji komandanti. Ja sam njima prikupljao obavještajne podatke u
23 vidu analize ili mišljenja i onda bih iznosio prijedloge za koje sam smatrao da
24 istražitelji treba da ih koriste u odnosu na određenog pojedinca. Ne samo
25 pojedince, nego na cijela područja za koja je htio da potvrdi ili da negira kada
26 se radi o vojnim pitanjima nego kada se radi o pitanjima baze zločina. U tom

27

28

29

30

1 pogledu imao sam jednu, jednu, jedan /?domet/ za koji sam bio odgovoran i ja sam
2 to i radio.

3 P: Ako Vam pokušam da to oslikam, Vi ste zapravo bili istražitelj sa
4 posebnim saznanjima.

5 O: Ja sam bio vojni analitičar koji je pomagao istražiteljima. Ja nisam
6 bio istražitelj.

7 P: A kada ste utvrđivali pravce istraživanja, Vi ste zapravo radili
8 posao istražitelja?

9 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Prigovor. Znate...

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Uredu, nastavite gospodine Bourgon.

11 G. BOURGON: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsjedavajući.

12 P: Na stranici 19558 rekli ste da je: "Druga komponenta koja je bila
13 potrebna za analizu, odnosno da se identifikuje i locira vojna jedinica ili
14 vojne jedinice na terenu, da je zapravo bilo to da je istraga utvrdila da je
15 došlo do zločina. Cilj je bio da se zatim napravi sljedeći korak, a to je da se
16 utvrdi ko su bili rukovo... vođe te jedinice i da li postoji određena
17 potencijalna krivična odgovornost za ta djela." Vi ste zapravo to radili zajedno
18 sa istražiocima i tužiteljima u Tužilaštvu.

19 O: Da. U širokom smislu riječi, to je bila uloga koju sam imao.

20 P: Što se tiče, dakle, Vas, zajedno sa istražiteljima i pravnicima, Vi
21 ste imali uvid u materijale koji su bili dostupni njima. Vi ste odlučivali da li
22 je taj materijal relevantan ili ne za utvrđivanje krivice nekog pojedinca.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Djelomično da. Kao vojni ana... kao vojni, odnosno obavještajni
2 analitičar, ja sam razmatrao sve vrste informacija i rezultate istražnog procesa
3 i na osnovu toga sam formirao, sačinjavao informaciju kojoj /?koju/ bih uzimao u
4 obzir. Identifikovao sam, u sastavu vojne analize, pojedince koji su imali ili
5 komandne funkcije ili za koje je istraga utvrdila da su bili prisutni na
6 određenim mjestima i gdje su oni bili u okviru vojne strukture.

7 Što se tiče odgovornosti, ja sam bio neko ko je utvrđivao koji
8 komandanti su bili odgovorni, a koji bi trebalo da budu optuženi ili ne. Što se
9 tiče moga mišljenja, na osnovu vojnog obrazovanja, ja nisam imao pravo glasa, a
10 te odluke su donosili profesionalni istražioci i profesionalni tužioci.

11 P: Kada ste, kada su donošena ta mišljenja, odnosno takve odluke da
12 biste i Vi sudjelovali u razgovoru za stolom, Vi ste razmatrali materijale i
13 izabirali ste materijale koji su bili relevantni za svrhu ustanovljavanja
14 krivice?

15 O: Ne tačno, čak ni blizu. Ja sam razmatrao materijale koji su se
16 odnosili na ustanovljavanje jednog okvira u kojem su se desili događaji na licu
17 mjesta, šta se desilo, koje vojne jedinice su na kojim mjestima bile u to
18 vrijeme i koji događaji su se desili. Očigledno, kao dio procesa optuživanja,
19 prikupljao sam dokumente, odnosno moji analitičari su ih prikupljali, koji su se
20 koristili kao neka vrsta potkrepljenja pravnih aspekata koji su bili nužni da bi
21 se utvrdilo da li je neko, da li bi se neko mogao optužiti i za koju vrstu
22 odgovornosti.

23
24
25
26
27
28
29
30

1   Mi smo prikupljali dokumente u slučaju pukovnika Pandurevića, budući da
2 je on bio optužen za komandnu odgovornost. Znae, prikupljali smo dokumente i
3 predočavali smo ih - one dokumente u kojima je... je bilo pokazano prisustvo
4 pukovnika Pandurevića u vrijeme relevantnog vremenskog perioda, a u to je... to
5 je bilo vrijeme kada je on bio komandant Zvorničke pješadijske brigade.

6   P: Prilikom izbora dokumenata i dokumenata koje ste uvrstili u
7 izvještaj, to je rezultat selekcije koju ste Vi napravili.

8   O: Da.

9   P: Složit ćete se da, pošto ste prvi puta počeli da radite na terenu,
10 došli ste do velikog broja dokumenata. Dobili ste ga od tužioca.

11   O: Da.

12   P: U Vašom revidiranom izvještaju, ako pogledamo datum - on je objavljen
13 1. novembra 2002. godine - Vi navodite da je postojala potreba da se ažuriraju
14 Vaši zaključci iz prvog izvještaja zbog pristizanja novih informacija.

15   O: Tačno.

16   P: Između objavljivanja Vašeg prvog izvještaja o Srebrenici i
17 objavljivanja drugog izvještaja o Srebrenici, Vi ste razmotrili mnoge dodatne
18 izvore i izvore dokaza, ako mogu tako da kažem.

19   O: Ne. Ja sam nove informacije koje smo... dobivao, koje smo dobivali -
20 njih sam uzeo u obzir. To ne bih mogao da kvalifikujem kao dokaze. Ja sam
21 razmotrio sve informacije koje su pristizale da bi se utvrdilo da li se one
22 uklapaju u taj kon... kontekst.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: To je bilo, kako Vi kažete, u uvodu Vašeg revidiranog izvještaja. To
2 je trebalo da posluži za suđenje Blagojeviću, Nikoliću, Obrenoviću i Jokiću.

3 O: Tačno.

4 P: Vaš izvještaj je urađen 1. novembra 2002. godine u vrijeme kada je
5 suđenje već počelo.

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da budemo precizni, Vi govorite o
7 Momiru Nikoliću?

8 G. BOURGON: [simultani prevod] Da.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Neka to uđe u zapisnik.

10 SVJEDOK: [simultani prevod] Da.

11 G. BOURGON: [simultani prevod]

12 P: Ovdje se radi o 2007. godini [sic]. Da li sam u pravu ako kažem da
13 Vaš izvještaj nije ažuriran na isti način kao što je bio ažuriran za suđenje
14 Blagojeviću, da na takav isti način nije ažuriran za ovo suđenje?

15 O: Tačno.

16 P: Možemo reći da je onda zastario Vaš izvještaj u pogledu mnogih
17 dokumenata u čiji posjed je došao tužilac u vremenu od Vašeg prvog izvještaja iz
18 2002. godine.

19 O: Da. Da postoji protok od pet hiljada godina, od pet godina, a to je
20 vremenski period u kojem nisam radio na reviziji izvještaja.

21 P: Vi ste u odgovoru na pitanje kolege rekli da ste usprkos nastavku
22 službovanja za tužioca kao vještak imali svoj posao i jednostavno niste imali
23 vremena da proanalizirate nove informacije i da sačinite ažurirani izvještaj.

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da, to je tačno. U nekoliko trenutaka kada su stizale nove
2 informacije, ja sam ih razmatrao da bih bio siguran da prikupljene nove
3 informacije iz kolekcije Drinskog korpusa, da one odražavaju ono što su moji
4 prethodni radovi, znači revidirani izvještaj -- a kada je došlo do novih
5 informacija, onda bi se trebalo pozabaviti i tim dokumentima i to u fazi
6 svjedočenja. U tom smislu ja sam pravio reviziju, ali nisam imao namjeru da
7 fizički revidiram izvještaj i da ga ažuriram.

8 P: Svako ko bi htio da koristi ovaj izveštaj danas, kako bi ga primjenio
9 za ovo suđenje, morao bi da uzme u obzir sve nove dokumente koji su pristigli da
10 pokuša da inovira Vaše zaključke kako bi imao koristan proizvod.

11 O: U kontekstu, u tom kontekstu da. Ali u tome jeste poenta da se radi
12 ovaj posao.

13 P: Ja Vas ne kritikujem. Samo govorim činjenicu da je Vaš izvještaj star
14 pet godina.

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo trenutak, gospodine Bourgon. U
16 Vašem posljednjem pitanju ima višestruko /?višestrukog/ značenje /?značenja/. Vi
17 ste rekli: "Svaki pokušaj da se inoviraju zaključci kako bi se dobio koristan
18 proizvod"?! Ja zaključujem da ima i takvih dijelova gdje nije potrebna revizija
19 kao što ima i onih gdje bi revizija bila korisna. Ima i takvih područja gdje bi
20 revizija potvrdila ono što izvještaj sadrži i izvještaj i dalje se može smatrati

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 korisnim. Možda ima i takvih dijelova gdje bi ažuriranje promijenilo zaključke
2 gospodina Butlera iz posljednjeg izvještaja. Ukoliko o tome on ne bude
3 svjedočio, onda se mora napraviti ocjena i ocijeniti koju težinu dati njegovom
4 izvještaju ili tim dijelovima njegovog izvještaja. Da budemo precizni: drugim
5 riječima način kako ste Vi postavili pitanje podrazumijeva da ukoliko se ne uzmu
6 u obzir, ne pročitaju, razmotre svi novi dokumenti, onda zaključci koje, do
7 kojih je svjedok došao u svojem izvještaju su apsolutno beskorisni. Ako se
8 pročita pitanje, onda Vi to kažete.

9 G. BOURGON: [simultani prevod] To je moj stav, gospodine
10 predsjedavajući.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] A ja Vam kažem da želim da znate da ja
12 mislim da Vaše pitanje nije fer.

13 G. BOURGON: [simultani prevod] Preformulisaću pitanje, gospodine
14 predsjedavajući.

15 P: Gospodine Butler, već ste rekli da je Tužilaštvo dobilo u posjed
16 značajan broj novih dokumenata. Da li ćete se složiti ako kažem da dokumenti
17 koje je Tužilaštvo dobilo imaju uticaja na sve aspekte Vašeg izvještaja zato što
18 potiču iz Drinskog korpusa, odnosno iz tog niza dokumenata, i dotiču se zapravo
19 svega?

20 O: Ja bih izvukao zaključak da su relevantni. U mnogim slučajevima ne bi
21 imali uticaja na izvještaj jer u nekim slučajevima se radi o identičnim
22 dokumentima. U nekim drugim slučajevima to su samo veće zbirke dokumenata koje
23 potvrđuju raniju analizu koju sam napravio. Svaki dokument je važan, a što se

24
25
26
27
28
29

1 tiče njegove relevantnosti i promjene zaključaka, to je od slučaja do slučaja.

2 P: Drugim riječima, ne znate.

3 O: Ne.

4 P: Novi dokumenti bi mogli nešto negirati ili potvrditi, ali to ne znate
5 dok ne razmotrite sve nove dokumente i ne razmotrite ih u svjetlu Vašeg
6 izvještaja.

7 O: U savršenom svijetu, onda bi mi trebalo nekoliko godina da to uradim.

8 P: Što se tiče dokumenata, da li Vam je poznato da činjenica da ste
9 koristili mnogo dokumenata za Vaš izvještaj i da ste svjedočili, na ovom kao i
10 na prethodnom suđenju, o značajnom broju dokumenata koji nisu predloženi nijednom
11 svjedoku. Da li Vam je to poznato?

12 O: Mislite na ovo suđenje?

13 P: Mislim na oba. Idemo jedno po jedno.

14 O: Ne mogu da odgovorim jer nisam pratio suđenje iz dana u dan tako da
15 ne znam šta je predloženo drugom svjedocima. Ne mogu da Vam odgovorim.

16 P: Uredu. To je i bilo i moje pitanje da li znate, jer to mogu kasnije
17 da upotrijebim u argumentaciji, no važno mi je bilo da utvrdim da li znate tu
18 činjenicu ili ne.

19 Složit ćete se, ipak, da ukoliko je svjedok napisao neki dokument -
20 ukoliko je sudjelovao u pisanju nekog dokumenta, onda će biti u boljem

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 položaju nego Vi da komentariše taj dokument.

2 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Časni Sude, sva, sve ove apstrakcije i
3 hipoteze ne zasnivaju se ni na kakvim činjenicama. Ulažem prigovor.

4 Mislim da kolega treba da izađe sa konkretnim pitanjima i da to
5 potkrijepi. Ako ima dokumente, ako ima pojedinosti, onda neka to iznese. Već dva
6 i po sata se bavimo ovim. Većina onoga što je rečeno je... ja nemam ništa protiv
7 toga. Sa time se slažem. I već je svjedočio o tome gospodin Butler. Ali ako
8 kolega ima neke materijale, onda neka to predoči svjedoku. U protivnom nećemo
9 nidokle stići.

10 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Osim toga, što je još važnije, da se ne
11 bi umanjila važnost onoga što je rečeno, nije li prirodan zaključak da osoba
12 koja piše dokument zna više i može da svjedoči više nego osoba koja je autsajder
13 - čak i ako je najbolji vojni ekspert, a ja sam siguran da gospodin Butler može
14 da pristane da se složi da je tako?

15 Nastavite, gospodine Bourgon. Mislim da sam sasvim jasno želio.

16 G. BOURGON: [simultani prevod] Hvala.

17 P: Gospodine Butler, sada pređimo na temu presretnutih telefonskih
18 razgovora.

19 Da li sam u pravu kad kažem da ste odgovorili na neka pitanja koja se
20 tiču validnosti presretnutih razgovora? Rekli ste da ste imali sumnje u početku
21 u pogledu njihove validnosti i cijelog ovog materijala?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da. Kada je Tužilaštvo identifikovalo po prvi puta ovaj materijal, iz
2 moje perspektive činilo se... i ja sam imao određenih, određenih sumnji.

3 P: Da li Vam je poznato da je unutar Tužilaštva postojao cijeli jedan
4 projekat koji se odnosio na presretnute razgovore?

5 O: Da.

6 P: Koja je bila Vaša uloga u tom projektu?

7 O: Moja uloga je bila ograničena zato što nisam poznavao jezik, a kada
8 su dolazile informacije u kontekstu razgovora, nekog razgovora ili neke teme,
9 ako smo zaključivali da se možemo obratiti zvor... poslužiti dokumentima iz
10 Zvorničke ili Bratunačke brigade, da eventualno potkrijepi moju dokumentaciju,
11 onda je to moja kancelarija i radila. Ali ja nisam sudjelovao u svakodnevnom
12 obavljanju projekta.

13 P: U tom projektu to se pokušalo... uzeti deset primjera i ustanoviti da
14 li za njih postoji potkrepljujući materijal, da li je zapravo, da li su zapravo
15 ti presretnuti razgovori bili uvjerljivi. Da li Vam je to poznato?

16 O: Da. Kao što sam rekao, kada se radi o vojnim dokumentima i kada su se
17 oni koristili da potkrepe presretnute razgovore, u tome sam sudjelovao ja ili
18 moji analitičari.

19 P: Kada ste Vi koristili presretnute razgovore, da li ste koristili ovu
20 praksu da utvrdite pouzdanost presretnutih razgovora ili ste samo zaključivali:
21 "Projekat je zaključio da su oni pouzdani," i svi su pouzdani?

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Ne. U okviru moje analitičke prakse, sve do ovoga projekta koji se
2 bavio presretnutim razgovorima, ja sam prikupljao presretnute razgovore. Radi se
3 o periodu od 1. do 30. jula. Nisam ih razmatrao sa analitičke tačke gledišta,
4 nego sam, nisam htio da upadnem u tu zamku. Ja sam zapravo ih razmatrao u
5 kontekstu i onda sam nastojao da utvrdim da li se oni uklapaju.

6 Sa analitičke tačke gledišta, ja sam uzeo u razmatranje blok od trideset
7 dana vojnih aktivnosti da iz vojnih dokumenata Zvorničke i Bratunačke brigade.
8 To je prvi test za utvrđivanje da li se radi o iluziji ili zabludi.

9 U jednom širem kontekstu, kao što ćete razumjeti, ukoliko se radi o
10 zabludi, onda to samo po sebi postaje očigledno.

11 P: To je prvi pokazatelj. Zatim, da li sam u pravu kada kažem, kada god
12 citirate presretnuti razgovor u svom izvještaju, Vi ste se zapravo poslužili
13 informacijama, uključujući datum, ime, sadržaj i to na prvi pogled. Da li je to
14 tačno?

15 O: Ukoliko je bilo uvršteno, ja sam onda bio uvjeren da tako mogu da
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 zaključim na prvi pogled.

2 P: Drugo je, ono što bi htio da kažem to je upotreba informacija
3 dobivenih od svjedoka. Vi ste rekli da ste pokušali da se držite što je moguće
4 dalje od tog odgovora.

5 O: Da.

6 P: Dali ste razlog da može da bude vršeno unakrsno ispitivanje kasnije.
7 Da li je to tačno?

8 O: U vojnom svijetu, ja bih vrlo očigledno uključio informaciju koja
9 dolazi od ljudi, a tu spadaju i izjave svjedoka kao i moja analiza izvora, ali
10 uz ogradu da je moj posao da ili da potvrdim ili da odbacim, da provjerim i
11 odbacim ono što je rečeno. Ali treba ostaviti prostor za činjenicu da sada ne
12 živimo u vojnom svijetu već u pravnom svijetu i u toj ulozi to je bilo ono što
13 nije pripadalo mojem poslu nego onome koji sud... onima koji su sudili o
14 činjenicama.

15 Što se tiče mojih izvještaja, ja odmah kažem da ja ne pokušavam da se
16 upletem u taj ljudski aspekt informacija i upravo zbog toga i ovaj sud i
17 postoji.

18 P: Ja mogu na početku razumjeti da informacija dobivena od svjedoka mogu
19 Vam skrenuti pažnju vezano za tangente u izvještaju, ali šta se dogodi ako je
20 neka informacija potvrđena na suđenju, prihvaćena i unesena u presudu, a dolazi
21 od svjedoka? Ako takva informacija nije u skladu sa Vašim zaključcima, onda ona,
22 ustvari, obezvređuje Vaš izvještaj?

23 O: Ne, gospodine. Razlog zbog kojeg to kažem jeste, ponovo, što živim u
24
25
26
27
28
29
30

1 pravnom svijetu, a i proći kroz drugo suđenje, pravno govoreći, bez obzira kakve
2 /?kakvi/ parcijalni zaključci, ili pravni zaključci do kojih se došlo u predmetu
3 Krstić da jesu, vijeće u predmetu Blagojević ne samo da nije bilo ob...vezano
4 njima, bez obzira jesu li tačne ili neće, ali su to prihvatili i branioci.

5 Kao rezultat toga vijeće je donijelo svoje, došlo do svojih različitih
6 nalaza i, za svrhu mog analitičkog proizvoda ja njih nisam mogao uzeti kao
7 potvrđene činjenice, kao činjenice u predmetu. A isto tako analize ili presude
8 koje su donijeli suci, ja to nisam mogao da uzmem kao potvrđenu činjenice za
9 svrhe moje analize.

10 P: Kako ste onda odlučili kada uzeti u obzir izjave i... odnosno
11 informacije od svjedoka, a kada ne u svom izvještaju? Kako ste to odlučivali?

12 O: Samo u situacijama sam koristio iskaze situacije kada se radilo o
13 opisu mjesta zločina od strane svjedoka koji je bio nužan kako bi se utvrdio
14 kontekst u kojem je vojska bila uključena. I možda najbolji način da to objasnim
15 jeste sljedeći: Ja sam morao koristiti izjavu, a kasnije i iskaz u drugom
16 predmetu onih koji su preživjeli Orahovac, odnosno mjesto pogubljenja u Orahovcu
17 jer su oni bili ti koji su utvrdili lokaciju škole, koji su utvrdili lokaciju
18 polja u kojem su ubojstva izvršena. Oni nisu rekli ko, utvrdil... preko njih se
19 nije utvrdilo koje su vojne jedinice bile prisutne ili koje ste ili nije šta
20 učinio. Ja sam njihove izjave koristio samo da upotrijebim taj kontekst u to

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 vrijeme kako bi moja kasnija analiza vezana za to gdje se nalazila određena
2 vojna jedinica ili gdje su se nalazila određena vozila, koji su ljudi govorili o
3 tome u razgovorima, moglo da bude razumno.

4 P: Kada se te informacije mijenjaju s vremenom, kad se radi o svjedocima
5 koje koristite u izvještaju, znači ako se uslijed unakrsnog ispitivanja u
6 narednim suđenjima njihova priča mijenja, zar ne mislite da je to nešto što bi
7 trebalo i revidirati da ažurirate svoje izvještaje?

8 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Prigovor. To je široko i apstraktno.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] A osim toga, da li je on imao zadatak
10 da ažurira svoj izvještaj?

11 G. BOURGON: [simultani prevod] Bilo da jeste ili nije imao izvještaje,
12 mi imamo izvještaj koji nije ažuriran.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] I to je ono što imate i onda to uzmite
14 u obzir. Naravno da možete svjedoku reći ono i suočiti ga s onim s čim ga
15 suočavate, ali u suštini ja ne mislim da ne možete pretpostaviti da je
16 odgovornost svjedoka da pripremi ažurirani izvještaj na osnovu svega što ste Vi
17 spomenuli.

18 G. BOURGON: [simultani prevod] Ja ću parafrazirati svoje pitanje,
19 gospodine predsjedavajući. Gospodine Butler, bez obzira da li je to bila Vaša
20 odgovornost ili ne, posljedica je da ovaj izvještaj nije bio ažuriran i ta vrsta
21 informacija ima izvješt... uticaj na upotrebu tog izvještaja.

22 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine McCloskey.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] To su vrlo nedefinirane reference i sve
2 su više generalno, generalizirano.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Budite konkretni ili prijedite na
4 sljedeće pitanje.

5 G. BOURGON: [simultani prevod] Hvala.

6 P: Gospodine Butler, Vi ste spomenuli da ste željeli da se držite što je
7 moguće dalje od spominjanja svjedoka i korištenja svjedoka. Međutim, u svom
8 izvještaju, u Vašom revidiranom izvještaju, od šesto sedamdeset šest fusnota, 74
9 puta ste spominjali, odnosno koristili izjave svjedoka.

10 O: Ja ću vam, Vas uzeti, uzeti ću vašu riječ kao odgovor i onda da,
11 gospodine.

12 P: Da li bi moglo da se kaže da kada god Vam je mogao pomoći iskaz nekog
13 svjedoka da utvrdite krivnju, onda biste to... i tog svjedoka i uključili u
14 dokument?

15 O: Pošto govorite o nekih 12 posto referenci koje su uključene, ne bih
16 se složio s Vama. Mislim da ste pročitali moj izvještaj i da nije korektno da je
17 takvo moje korištenje iskaza svjedoka.

18 P: Mislim da bi trebalo, ustvari, biti značajno da se pogledaju
19 svjedočenja, a Vaš izvještaj se ne može čitati da se, a da se ne uzmu u izbor
20 svjedočenja.

21 O: Moj izvještaj je napravljen tako da se čita i da se omogući
22 čitaocima, pravnoj publici i vijeću, u ovom slučaju, kao pomoć u tome ili
23 uputstvo o tome šta su vojni dokumenti, šta su presretnuti razgovori, kako ih
24 uključiti u širi koncept onoga što Sud možda gleda ili ne traži ili traži, a

25

26

27

28

29

30

1 isto tako da se utvrdi pravni okvir u kojem su razni branjenici vodili svoju,
2 obavljali svoju vojnu službu u Republici Srpskoj kada su se ta krivična djela
3 dogodila.

4 P: Ali taj pravni okvir o kojem govorite, to je bilo vaše komandna
5 odgovoro... izvještaj o komandnoj odgovornosti.

6 O: Da.

7 P: Ali u upisu govorite i donosite zaključke o činjenicama koji se
8 baziraju na nečem višem nego samo dokumentima. Je li tako?

9 O: Ne, gospodine. Većina mojih zaključaka se striktno baziraju na
10 analizi dokumenata i presretnutim razgovorima.

11 P: A vaši zaključci su od male pomoći osim ako se ne uzme to sve u obzir
12 sa iskazom svjedoka u svakom datom slučaju?

13 O: Da li je to pitanje za mene koje trebam da odgovorim?

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ne, mislim da to nije pitanje za Vas.
15 Molim da pređete dalje.

16 G. BOURGON: [simultani prevod] Ustvari, gospodine Butler, uprkos
17 svjedocima koji su navedeni u vašem ažuriranom revidiranom iskazu, odnosno
18 izvještaju, bilo je 28 svjedoka koji nisu navedeni u Vašem izvještaju, a
19 svjedočili su u ovom predmetu?

20 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Prigovor. To je direktno suprotno
21 odluci suda i suprotno njoj.

22 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Molim da pređete na neko drugo pitanje.

23 G. BOURGON: [simultani prevod] Nisam siguran, gospodine predsjedavajući,
24 šta znači da treba da idem dalje.

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mi smo sasvim sigurni. Očigledno je da
2 je ovaj pravac ispitivanja nešto što nas nikuda ne vodi i u tom smislu može
3 postati argumentativno, ali činjenica da je bilo 28 svjedoka koji su svjedočili,
4 to nema nikakve veze s ovim svjedokom. Vi možete dati argument vezano za ovaj
5 izvještaj i njegovo svjedočenje na osnovu dokaza i iskaza drugih svjedoka, i
6 onda možemo ići tim putem, ali ne ovim putem.

7 G. BOURGON: [simultani prevod] Postavit ću Vam još jedno pitanje vezano
8 za Vaš revidirani izvještaj.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Samo trenutak. Mi ne želimo da Vas
10 zaustavljamo ako imate neki konkretan primjer da iznesete svjedoku i da ga
11 pitate da li mu je to rečeno i da li je onda revidirao svoju ocjenu. Ali, morate
12 biti konkretni, a ne generični i apstraktni kao što ste dosada bili.

13 G. BOURGON: [simultani prevod] Gospodine predsjedavajući, ja smatram da
14 pitati svjedoka da zaključi da ako ima 28 svjedoka za koje ne zna i koji nisu
15 uključeni u pisanje izvještaja, da onda on mora da shvati da je njegov izvještaj
16 nije kompletan. I to je moj argument, važan argument.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Znači izvještaj treba posmatrati kao
18 konkretan dokaz i to kao i svaki drugi dokaz. Ne možete reći svakom svjedoku
19 koji ovamo dođe: "Vaše svjedočenje nije kompletno zato što su drugi svjedoci
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 svjedočili o istim događajima, a Vi niste komentirali o tome." Ne možemo ići tim
2 putem.

3 G. BOURGON: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsjedavajući.

4 P: Imam još jedno pitanje vezano za Vaš revidiran izvještaj. Ja naprosto
5 sugeriram da Vaš revidirani izvještaj jeste prvo rezultat izbora dokaza, da je i
6 nekompletan i da je neažuran. Da li se slažete sa tom izjavom, gospodine Butler?

7 O: Ja se slažem da je izvještaj star pet godina. U ovom trenutku meni
8 nije pokazana nikakva informacija koja bi učinila da promijenim svoje mišljenje
9 o tome da informacije u izvještaju, kao i zaključci do kojih sam došao, više
10 nisu relevantni. U tom smislu ja gledam na, na to tako da je trajnost tog
11 izvještaja preživjela. Osim ako niste pripremljeni da mi pokažete nešto
12 suprotno.

13 P: Da sada pređem na drugu temu. Sada gledam sadržaja vašeg revidiranog
14 izvještaja. Prvo pitanje s kojim bih želio da se pozabavim u tom smislu bavi se
15 situacijom koju opisujete kao da se dogodila u i oko Srebrenice, enklave, između
16 2. i 13. jula.

17 Kao prvo, što bih htio da pogledamo jeste 107 s liste 65ter, a to je 33
18 u Vašem registratoru.

19 O: Govorimo o "Krivaji-95"?

20 P: 2. oktobar 1991., zapovijest za aktivna borbena dejstva Drinskog
21 korpusa. Da li je Vaša vojna interpretacija da je zadatak korpusa u to vrijeme
22 bio da razdvoji enklave Žepa i Srebrenica i da ih svede na gradska područja?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine McCloskey.

2 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Na ovom području smo se već nekoliko
3 puta zadržali, posebno od strane branioca koji su imali ljude koji tu bili
4 uključeni. Tužilaštvo će prihvatiti da Drago Nikolić bio u Zvorniku i nije bio
5 uključen ni na koji način, ali pitanje vremena koje se ovdje troši, koje je
6 veoma vrijedno za nas, ovo pitanje je već nekoliko puta bilo razmatrano.

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ja pretpostavljam da je ovo samo uvod u
8 jedno drugo pitanje, da čujemo to drugo pitanje, zato to... zato što je to već
9 potvrđio.

10 G. BOURGON: [simultani prevod] To se odnosi na mnoga druga pitanja koja
11 se bave događajima u Potočarima. Ja ću preći na pitanje i zavisno od odgovora
12 vidjet ću da li moram da se vratim na dokumente.

13 P: Gospodine Butler, na osnovu ovog, ove zapovijesti Drinskog korpusa,
14 znači Vama je ona poznata, i na osnovu upozoravajućeg ili pripravnog naređenja
15 koje je izdao komandant Zvorničke brigade nakon toga - znači imajući na umu ova
16 dva naređenja odnosno zapovijesti i na osnovu Vašeg izvještaja, Vi ste
17 zaključili da su dva pravca akcije poduzeli ljudi u enklavi Srebrenica, počevši
18 od večeri 10. jula 1995. - da li je to tako?

19 O: Ne, gospodine. Moji zaključci vezano za dva toka akcije bila su
20 vezana za odluke koje su donijele muslimanske civilne i vojne vlasti na
21 sastancima 10. jula u Srebrenici. "Krivaja-95"... naređenje "Krivaja-95" i onaj

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 /?ona/ druga zapovijest koju spominjete, pretpostavljam da govorite o operaciji
2 ama... Zvorničke brigade, a ne o pripremnom naređenju. Ja ne znam kakve su i da
3 li Muslimani donijeli neke odluke o koloni i da li je to imalo ikakve baze za
4 ono što je rekao VRS.

5 P: Uredu. Ja ću parafrazirati pitanje. Prema vašoj analizi, a to je u
6 Vašem izvještaju, tri se stvari događaju istovremeno 12. jula ujutro i ujutro
7 13. jula. Htio bih da potvrdite da je to rezultat Vaše analize. Prvo, imate
8 žene, djecu i starce koji se transportiraju autobusima u... na slobodnu
9 muslimansku teritoriju. To se događa počevši od 12. jula ujutro. Je li tako?

10 O: Da.

11 P: Drinski korpus je u procesu okupljanja vojnih jedinica i pripremanju
12 dolazećih bornih dejstava u Žepi. Je li to tačno?

13 O: Mislim da to nije bilo 12. jula. To je bilo - 13. jula su to radili.
14 A 12. jula oni se nalaze u Bandera trouglu.

15 P: A snage koje su uključene, bilo 12. ili 13.? Vaš izvještaj govori o
16 simultanim aktivnostima 12. i 13. Dakle, ja gledam period od dvanaest ujutro,
17 12. ujutro, pa negdje do 13. u podne. U Vašem izvještaju Vi kažete da su te

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 snage okupljene za aktivnosti u Žepi, pa ću Vas sada zatražiti da potvrdite da
2 prema Vašoj analizi to uključuje prvu taktičku grupu iz Zvorničke brigade.

3 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Zamolio bih da nam se navedu reference
4 za izvještaje. Očigledno moj kolega gleda taj izvještaj, pa bi zamolio da to
5 učini da izbjegnemo zablude.

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Molim da nam pomognete.

7 G. BOURGON: [simultani prevod] Mislim da nema puno zabune. Osnovni
8 zaključak što se događa 12. ili... i 13., ali možemo...

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Možete li Vi pratiti gospodine Butler
10 ili Vama treba da imate konkretnije reference?

11 SVJEDOK: [simultani prevod] Mislim, ono što se spominje su one tri
12 akcije o kojima ja govorim, to jeste kret... odv... transport civila iz
13 Srebrenice, to je jedna... iz Potočara. To je jedna akcija. Onda 12. i 13. 12. -
14 čišćenje Bandera trokuta ujutro 13-og. Ukrčavanje tih jedinica i kretanje prema
15 Žepi, to je druga akcija, i treća akcija bi bila vojna aktivnost vezana za
16 muslimansku kolonu. To su te tri stvari o kojima ja govorim.

17 G. BOURGON: [simultani prevod]

18 P: To je upravo ono što želim da potvrdite, da se te tri stvari događaju
19 istovremeno, a da u međuvremenu dok se sve to događa, da li ću biti u pravu da
20 Vaša vojna analiza otkriva da Zvornička brigada ili ono što je od nje ostalo

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 radila dvje stvari: oni su držali liniju sukoba prema 2. korpusu Armije BIH, i
2 drugo, pod komand... rukovođenjem i komandovanjem načelnika štaba oni su se
3 pripremali i borili se... sa elementima kolone koji su uspjeli da pređu raskršće
4 Konjević Polje. Je li to ono što radi Zvornička brigada u to vrijeme?

5 O: Ne mogu baš reći tek tako "da" ili "ne" vezano za jednu fluidnu
6 situaciju kakva je vladala 12. i 13. jula. Sasvim sigurno, vezano za prvo
7 pitanje, da, brigada je u toku ta dva dana imala odgovornost da održava liniju
8 sukoba protiv 2. korpusa. Međutim, čime se brigada bavila 12. jula, a čime 13.
9 jula bile su značajne razlike zato što se vojna situacija mijenjala u tih 24
10 sata koji su protekli. Pa bih htio da budemo tehnički precizni u tom pogledu.

11 P: Vezano za odgovor koji ste upravo dali o tome što se događa u to
12 vreme, i u svjetlu Vaše analize, složiti ćete se sa mnom da Zvornička brigada
13 nije bila ni na koji način uključena u donošenje odluka, planiranje i stvarni
14 transport grupe žena, djece i starijih iz Potočara na slobodnu teritoriju pod
15 kontrolom 2. korpusa Armije BIH.

16 O: Ja to ne znam. Nemam nikakvih dokaza da je komanda u Zvorniku bila u
17 to uključena, a isto tako ne znam ni da li je komandant brigade bio ili nije bio
18 uključen u to.

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Znači, odgovor na Vaše pitanje je: Vaša analiza je otkrila da nije
2 uključen?

3 O: Bio je uključen utoliko što su kamioni i autobusi bili poslani u iste
4 jedinice /nerazgovijetno/ Pot...Potočare. Ali nemam informacija koja kaže da je
5 komanda Zvorničke brigade bila ta koja zna, donosila odluke za prevoz tih ljudi.
6 Ne znam, nemam informacija da li je pukovnik Pandurević kao komandant brigade
7 imao ikakve mogućnosti da se njegovo, njegovo mišljenje uzme u obzir kod ovih
8 odluka.

9 P: Ali niste vidjeli ni nikakvih dokaza koji su suprotni tome?

10 O: Ne, nemam informacija o tome.

11 P: Sada bi molio dokument 110 sa liste 65ter. To je tabulator 11 u vašem
12 regulatoru. Ovo je bio zahtjev za autobuse koji je poslan Zvorničkoj brigadi.

13 P: Od Vas tražim da potvrdite da Vi iz vojne perspektive to naređenje
14 shvatate tako da se ni na koji način ne može zaključiti da je bilo ko znao da je
15 slanje autobusa bi... predstavljalo bilo kakav dio neke nezakonite aktivnosti.

16 O: Da, nema nikakve indikacije, a ni iz konteksta se ne može vidjeti
17 niti se igdje specificira /?specificira/ nekakav nezakoniti akt.

18 P: Sada bih zamolio dokument 377 s liste 65ter. To je dnevnik dežurnog
19 za 12. juli, za 12. juli. Ovaj dokument se ne nalazi u Vašem regulatoru i
20 možda bi moj kolega tužilac želio da Vam da svoje originale jer on to obično i
21 čini, a ako ne, to je onda pod... na ERN broju za 12. juli. To je 5732. To je na
22 engleskom. 377 je broj sa liste 65ter.

23
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mislim da ovaj dokument koji gledamo
2 nije onaj koji Vi želite.

3 G. BOURGON: [simultani prevod] Ja nemam ništa pred sobom, tako da ne
4 znam.

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da, sada vidim da se pojavljuje. Uredu.

6 G. BOURGON: [simultani prevod]

7 P: Ustvari, ovo jeste bilo uključeno u Vaš registrator. Samo ću Vam sada
8 dati broj tabulatora.

9 G. BOURGON: [simultani prevod] Imate li stranicu sa ovim ERN brojem? Da
10 li ste je našli?

11 P: Zaključujem da ste pregledali ovaj... ovu knjigu dežurnog kao dio
12 svoje analize. Ovu svesku dežurnog, jeste li kao... to učinili kao dio svoje
13 analize?

14 O: Da, utoliko što analiza nije uključena u moje izvještaje zato što je
15 ta informacija došla nakon što sam ih završio. Ali ja sam taj dokument vidio i
16 pregledao.

17 P: Vi ćete se složiti, naravno, da ovaj dnevnik dežurnog sadrži mnogo
18 informacija koje su mogle da budu od pomoći u izradi Vašeg izvještaja.

19 O: Da sam ga imao na raspolaganju, ja sam sasvim siguran da bi bilo
20 nešto što bi uključio kao relevantan dio.

21 P: Ako pogledamo stranu koja nosi broj 5732 - molio bi također i
22 engleski s lijeve strane da se prikaže - u ovom upisu se radi o poruci koja je
23 prenijeta načelniku štaba koji je 7. bataljonu (...). Poruka je sljedeća: "Osam
24 autobusa Drinatransa i dva naša autobusa vojne policije i četiri naša kamiona
25
26
27
28
29
30

1 idu u Bratunac danas."

2   Moje je pitanje: da li biste se složili da iz ovog unosa, ili bilo kojeg
3 drugog unisa... unosa od 12. jula nema nikakve indikacije da je bilo dežurni ili
4 bilo koji drugi pripadnik Zvorničke brigade imao ikakvih saznanja o nezakonitim
5 aktivnostima u kojima bi sudjelovali šaljući autobuse?

6   SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ne moramo da čujemo Vaš prigovor. Molim
7 gospodina Bourgona da pređe na sljedeće pitanje.

8   G. BOURGON: [simultani prevod] Gospodine Butler, složiti ćete se sa mnom
9 da je zahtjev koji je poslan za autobuse Sekretarijatu obrane u Zvorniku, da to
10 predstavlja tijelo koje je potpuno zasebno od Zvorničke brigade. S tim se
11 slažete, zar ne?

12   O: Da. Ministar... Ured Ministarstva obrane jeste nezavistan od
13 Zvorničke brigade, od jedinice.

14   P: Sada bih zamolio dokument 157 s liste 65ter, a to je tabulator 37 u
15 Vašem registratoru.

16   P: Vidite da je ovo naređenje, komanda gdje se Drinski korpus obraća
17 komandi Zvorničke brigade, kao i Bratunačke brigade i traži da vojna policija
18 reguliše saobraćaj na raskrsnici Konjević Polje. Da li biste se sa mnom složili
19 da iz konteksta ovog naređenja i Vaše analize tog naređenja s vojne por...
20 perspektive ne može da se otkrije bilo kakva nelegalna aktivnost?

21   SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite gospodine McCloskey.

22   G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Gospodin Butler nije ovdje o tome da li
23
24
25
26
27
28
29
30

1 da daje komentare da li je neka aktivnost pravna ili protupravna. Ako otvorimo
2 ovu Pandorinu kutiju, onda ćemo vidjeti dodatno ispitivanje i ne znamo kuda ćemo
3 doći.

4 G. BOURGON: [simultani prevod] Gospodine predsjedavajući, i moj kolega
5 je to učinio, ali ja ću preformulisati pitanje.

6 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Molim da to učinite.

7 G. BOURGON: [simultani prevod]

8 P: Kada s vojne perspektive gledate ovo naređenje, da li ima išta što
9 nije u skladu sa doktrinom ili pravilima koje ste razmotrili i analizirali?

10 O: Ne, gospodine. Ovo je standardno vojno naređenje. Nema ničega
11 neadekvatnog, nepriličnog u njemu.

12 P: Ja sam ovo ranije spomenuo... da vezano za ovaj zahtjev, a sada bih
13 zamolio da pogledamo dokument 322 sa liste 65ter, a to je borbeni izvještaj
14 Zvorničke brigade za 12. juli 1995. U Vašem registratoru to je tabulator 14.
15 Skrenuo bih Vam pažnju na 2. paragraf gdje se kaže: "Primarni zadaci jedinice,
16 težišni zadaci naših jedinica", pa ću Vas pitati jeste li analizirali ovaj
17 dokument s vojne perspektive i da li možete vidjeti išta što je neadekvatno, što
18 se vodilo na vojnoj osnovi, na osnovu onoga o čemu se izvješt... u ovom borbenom
19 izvještaju.

20 O: Ovo je normalni borbeni izvještaj vezano za strukturu, kontekst i
21 sadržaj.

22 P: Ako pogledamo paragraf gdje se kaže:

23 "Prema Vašem naređenju u Bratunac smo poslali osmo... osam autobusa, a
24 onda sljedeći paragraf gdje se kaže: "Jedan odred vojne policije je poslan u
25
26
27
28
29
30

1 Konjević Polje" - da li bi onaj ko je pisao taj dokument, sa Vaše vojne persp...
2 s Vašeg vojnog stanovišta smatrao da radi bilo šta neadekvatno?

3 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] To je spekulativno.

4 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Onaj koji je sačinio dokument ne znači
5 da je bio i osoba koja je poslala autobuse u Bratunac. Onaj koji je sačinio
6 dokument je sastavljač, a Drinski korpus je Drinski korpus.

7 G. BOURGON: [simultani prevod] Parafrazirat ću pitanje.

8 P: Gospodine Butler, bilo je onaj koji je sačinio dokument, ko ga je
9 poslao ili bilo ko drugi u Zvorničkoj brigadi uključen u aktivnosti opisane u
10 ova dva paragrafa, da li bi iko mogao misliti da vrše bilo šta neadekvatno sa
11 vojnog stanovišta?

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ne morate čak ni izgovoriti svoj
13 prigovor.

14 Molim da pred... pređete na neko drugo pitanje, gospodine Bourgon.

15 G. BOURGON: [simultani prevod] Sada bih htio da pređemo na šesto
16 poglavlje Vašeg izvještaja.

17 P: Tu se bavite lokacijama, objektima za zatočenje, egzekuciju u Opštini
18 Bratunac i u njenoj okolini. Poslednje pitanje, poslednji dio u 5. poglavlju, to
19 je bio prevoz žena, starijih muškaraca i djece iz Potočara na slobodnu
20 teritoriju.

21 Ja Vam tvrdim da je analiza materijala koji ste imali na raspolaganju ni
22 na koji način nije otkrila bilo kakvo su... učešće Drage Nikolića u tome.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Da, nemam dokumenata niti dokaza koji bi to sugerisali. Da.

2 P: Pređimo na šesto poglavlje vašeg izvještaja. A to je poglavlje u
3 kojem Vi govorite o egzekucijama u Opštini Bratunac i u njenoj okolini. Da Vas
4 podsjetim, u tom dijelu Vi govorite o zatočenju muškaraca Muslimana u Bratuncu,
5 oko Bratunca. Zatim spominjete hangar, staru školu, autobuse iz te škole "Vuk
6 Karadžić", ispred stare škole autobuse, kamione.

7 PREVODILAC: Prevodilac nije razumio kako je g. Bourgon izgovorio ime
8 mjesta.

9 P: Kamione na drugim mjestima u Bratuncu i kamione u Kri...Kravicu.

10 Na osnovu analize ovih činjenica, složiti ćete se sa mnom da Zvornička
11 brigada niti bilo koji od njenih pripadnika nisu sudjelovali u tim događajima
12 kako ih Vi opisujete u izvještaju.

13 O: Ja ne bih takav širok zaključak izvukao - da nijedan pripadnik
14 Zvorničke brigade nije potencijalno sudjelovao.

15 P: Onda mi kažite ko, kada i kako.

16 O: Svakako. U kontekstu geografske blizine, 8. bataljon Zvorničke
17 bri...brigade kao i 4. bataljon Bratunačke brigade je upravo tu bio lociran.
18 Aktivnosti, potencijalne aktivnosti vojne policije na kontrolnom punktu Konjević
19 Pu...Polja iz, na osnovu dokumenata, znamo da su bili prisutni tamo. Kakve su
20 bile njihove aktivnosti, ne znam. Ne mogu se složiti sa Vašom tako direktnom
21 izjavom.

22 P: Onda idemo korak po korak. 8. bataljon o kojem govorite, da li je
23 tačno - zaključite - da li je tačno da ste Vi zaključili u svom izvještaju da
24 je, tom prilikom, 8. bataljon koji je možda pripadao Zvorničkoj brigadi i koji

25

26

27

28

29

30

1 se vratio tamo 19. jula, da je bio pod komandom Bratunačke brigade. Da li je to
2 Vaš zaključak u Vašem izvještaju?

3 O: Da, slažem se da su bili pod komandom Bratunačke brigade. Također,
4 konstatujem da postoje informacije koje sadrže upravo to da je postojala veza sa
5 Zvorn... sa Zvornikom. Imamo informacije koje kažu da je konkretno ta jedinica
6 bila u kontaktu sa Zvorničkom brigadom u vezi sa municijom koja im je potrebna,
7 zatim pitanjima pojačanja, u jednom slučaju obavještenje. Imaju čak i
8 obavještenje da su zarobili barem jednog zarobljenika muslimanske nacionalnosti.

9 P: To prepuštam Vama i ocjeni sudija, a ja ću Vas zamoliti da potvrdite
10 da je tom prilikom, a to je bio Vaš zaključak, da je on bio pod komandom i
11 kontrolom Bratunačke brigade. Da li je to tačno?

12 O: Bataljon je formalno bio pod komandom pukovnika Blagojevića iz
13 Bratunačke pješadijske brigade.

14 P: A što se tiče aktivnosti vojne policije u Konjević Polju, nema
15 informacija o bilo kakvim pogrešnim... krivičnim postupcima vojne policije?

16 O: Što se tiče patrole konkretne vojne policije na tom raskršću u to
17 vrijeme, tačno. Ali nemam konkretnih informacija o... koje bi pokazale njihovo
18 direktno učešće.

19 P: Preformulisat ću ranije pitanje. Ako uzmete u obzir pripadnike
20 Zvorničke brigade, isključite taktičku grupu koja je bila udaljena od brigade

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 i ako isključite 8. bataljon, da li Vi vidite bilo kakav angažman, bilo kakvu
2 involviranost nekog prika...pripadnika brigade ili cijele brigade ili cijele
3 brigade u tim aktivnostima koje su opisane u šestom poglavlju vašeg izvještaja?

4 O: Da li bismo također isključili i vozače vozila koji su došli iz
5 Zvornika zato što je većina njih su bili pripadnici vojske? Da to razjasnimo u
6 tom kontekstu, vozila i autobusi su došli, a određeni broj vozača su bili
7 pripadnici Zvorničke brigade. Oni su sudjelovali u toj aktivnosti.

8 G. BOURGON: [simultani prevod] Preći ću na drugo pitanje.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Mislim da moramo napraviti pauzu, u
10 međuvremenu da... Vi zaključite da li Vam je ovaj izvještaj od koristi jer...
11 imajući na umu dokaze koji su sadržane, informacije koje su prikupljene tokom
12 pet godina od pisanja izveštaja.

13 Napraviti ćemo pauzu od 25 minuta.

14 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite.

15 ... Početak pauze u 17.45h

16 ... Sjednica nastavljena u 18.14h

17 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Ustanite.

18 Izvolite sjesti.

19 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine Haynes.

20 G. HAYNES: [simultani prevod] Ja sam zatražio riječ u nadi da pomognem
21 sudnici. Svakako, sve je to na Vama i znano mi je da svi uvijek podstičete da
22 sarađujemo.

23 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Moram i ja se... da se složim s time
24 najveći dio vremena.

25 G. HAYNES: [simultani prevod] Ovdje izgleda da postoje tri postojeća
26 otvorena pravna pitanja koja su prilično hitna. Ne znači da gori pod nogama.
27 Jedno je novi svjedok koji je bio predmet podneska koji je donesen jučer.

28

29

30

1 Zatim, pitanje sljedećeg svjedoka s obzirom da su tražene zaštitne mjere. Zatim,
2 pitanja koja se odnose na materijal u vezi sa svjedocima koji će svjedočiti o
3 DNK-u. Zatim... I zato je potrebno da se porazgovara i to što je moguće bolje i
4 brže. Trebat će nam nekih pola sata za to.

5 Mislim da gospodin Nicholls je tu i možda može da nam pomogne u barem
6 jednom od ovih pitanja. Razgovarali smo tokom pauze i mislimo da bi bilo
7 primjereno da se sutra bavimo tim pitanja, možda iz obzira prema gospodinu
8 Butleru - možda da tako počne sutrašnji dan - nego da danas zaustavimo
9 svjedočenje ovoga svjedoka.

10 Uz dužno poštovanje prepuštam to sudu, ali naši bi prijedlozi bili
11 upravo ovo što sam rekao.

12 [Sudije vijećaju]

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Bourgon, hoćete li se
14 potruditi da danas završite unakrsno ispitivanje?

15 G. BOURGON: [simultani prevod] Mislim da neću moći. Već sam ispitivao
16 dva i po sata.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Potrošili ste tri sata i 53 minuta.

18 G. BOURGON: [simultani prevod] Meni je potreban sat i deset minuta da
19 zaokružim na pet sati.

20 [Sudije vijećaju]

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Dobro, neka, neka bude tako. Dakle,
22 gospodine Haynes, zaključujem da Vi zastupate i Vaše kolege.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. HAYNES: [simultani prevod] Nadam se.
2 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] I mi se nadamo. Uredu. Da li želite, da
3 li se slažete?
4 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Slažemo se.
5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Onda ćemo razgovore odložiti, razgovore
6 kojima smo se namjeravali pozabaviti sada, odložiti ćemo to za sutrašnju sjednicu
7 bez obzira što Vi mislite da treba samo 30 minuta za to. Time ćemo početi sutra
8 ujutru. Tako možemo nastaviti sa unakrsnim ispitivanjem gospodina Butlera.
9 Gospodine Bourgon, izvolite.
10 G. BOURGON: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsjedavajući.
11 P: Gospodine Butler, zaustavili smo se u trenutku kada smo govorili o
12 tome da li je Zvornička brigada sudjelovala u aktivnostima koje su opisane u
13 šestom poglavlju Vašeg izvještaja. Moje sljedeće pitanje je ovo: da li ćete se
14 složiti, iz vojne perspektive kada je Zvornička brigada uputila autobuse i
15 kamione, kao što je tražio Drinski korpus, da li se slažete da su vozači sa
16 činjenične tačke gledišta, kada su podnijeli izvještaj osobi koja je zahtijevala
17 da se upute autobusi, da su oni u tom trenutku bili pod rukovođenjem i kontrolom
18 tih ljudi?
19 O: Da, u tom kontekstu se slažem.
20 P: Moje sljedeće pitanje, da završimo 6. poglavlje vašeg izvještaja koje
21 se bavi tim događajima: da li sam u pravu ako kažem da Vaša analiza
22 do...dokumenata koje ste imali na raspolaganju nije otkrila nikakvo učešće Drage
23 Nikolića niti upućivanje autobusa, niti vojne policije u Konjević Polje?
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Nemam informacija da je on sudjelovao u tome da se u Konjević Polje
2 upute autobusi ili vojna policija. Dakle, odgovor je da.

3 P: Ako pogledate dva prva pogubljenja koja su opisana u Vašem
4 izvještaju, a koja su se desila u Cerskoj kao i u Kravici, da li je tačno reći
5 da Vaša, sa vojne tačke gledište, Vaša analiza ne otkriva nikakvo sudjelovanje
6 Zvorničke brigade u tome?

7 O: Ne znam da mogu tako konkretno to da kažem, iz dva razloga. Prvi
8 razlog je, kao što sam rekao u izvještaju, 13. jula jedno vozilo vojne policije
9 je zaista stiglo u Kravice negdje u poslijepodnevnim satima 13. jula. Znam da je
10 Milorad Trbić izjavio Tužilaštvu da je bio prisutan 13. jula na toj lokaciji u
11 vrijeme kada su se desila ta pogubljenja. Te su mi dvije činjenice poznate.
12 Imajući na umu odnos između Drage Nikoliće i Milorada Trbića ne mogu da izvučem
13 taj zaključak.

14 P: Ostavite Trbića na... po strani. Nismo čuli njegovo svjedočenje na
15 ovom suđenju, barem ne do sada. Ako se usredsredimo na vozilo o kojem govorite,
16 pogledajmo dokazni predmet sa spiska 65ter, a to je djelovodnik za ovo vozilo
17 ili dnevnik koji je sa spiska 65ter pod brojem 136 u razdjelniku 38.

18 U Vašem izvještaju o Srebrenici istakli ste mjesta u koja je otišlo ovo
19 vozilo.

20 O: Možete li još jednom da kažete broj razdjelnika?

21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: To će biti razdjelnik 28. Ne, oprostite, razdjelnik 19 sa spiska
2 prema pravilu 65ter, pod brojem 904.

3 Vi u svojem izvještaju, gospodine Butler, na stranici, da kažem pod
4 pasusom 7.3 izvještaja iz izvještaja o Srebrenici, Vi ste rekli o vozilu i Opel
5 recordu koji ste spomenuli; inače rekli ste kuda su upućena ta vozila 13. jula.
6 Znači 13. jula istureno komandno mjesto "Standard", znači Zvornik,
7 Ola...Orahovac, "Standard", Bratunac. Da li se slažete da je to sadržano u
8 dokumentu, u Vašem registratoru, a sada i u elektronskoj sudnici?

9 O: Da, tačno.

10 P: Što se tiče putovanja u Bratunac tog dana, preći ćemo na dokazni
11 predmet broj 136 sa spiska prema pravilu 65ter pod razdjelnikom 38. Ja Vam
12 tvrdim da ovaj dokument, zamolit ću Vas da potvrdite, dakle da ovaj dokument
13 pokazuje da je UNHCR-ov konvoj krenuo iz Karakaja u Bratunac, odnosno da je
14 prošao put od Karakaja do Bratunca 13. jula. Možete li to potvrditi kada
15 pročitate dokument?

16 O: Da, treći pasus.

17 P: Treći pasus. U ovom su predmetu na ovom suđenju, imali smo
18 svjedočenje svjedoka da je on vozio to vozilo i da je bio u pratnji konvoja u
19 tom vozilu. U svijetlu ovoga zaključka, da li bi to moglo da ukaže na to da Vaši
20 zaključci o mogućem sudjelovanju Zvorničke brigade u ova dva pogubljenja u
21 Cerskoj i Kravici ne bi bili isti?

22 O: Ja ne znam ko je ova osoba, pa ga neću spominjati. Ne znam šta je
23
24
25
26
27
28
29
30

1 on... Budući da ne znam okolnosti, ja ne znam šta je rekao o tom putu...

2 P: Pređite na poentu.

3 O: Ako je svjedok to rekao, onda svakako to je bilo iz razloga da bude u
4 pratnji konvoja do Bratunca.

5 P: Da li tako piše?

6 O: Da.

7 P: U istom dokumentu, jedno putovanje je bilo na istureno komandno
8 mjesto "Standard". Vaša istraga je otkrila da je Drago Nikolić bio na dužnosti
9 na isturenom komandnom mjestu 13. jula. Da li se to može odnositi i na ono što
10 stoji za istureno komandno mjesto Standard 13. jula, što je upisano u
11 djelovodnik?

12 O: Da.

13 P: Da li postoji mogućnost da mjesta koja su spomenuta u djelovodniku,
14 odnosno u dnevniku za to vozilo koje smo maločas vidjeli, da - da li je dakle
15 moguće da su te lokacije one na koje je vozilo upućeno za potrebe vojne
16 policije, a da se to ni na koji način ne odnosi na pogubljenje? Ostavljate li
17 takvu mogućnost?

18 O: To je moguće u vezi sa Kravicom, a kao što ste već rekli,
19 potencijalno i na Cersku. Jer nemam informacija o tome. Ne znam da li je to
20 moguće kao nastavak putovanja u Orahovac.

21 P: Prihvatam Vaš zaključak. Pređimo sad na dokument 377 sa spiska 65ter,
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 to što ste spomenuli u glavnom ispitivanju. To je dežurni oficir, odnosno to je
2 djelovodnik dežurnog oficira. Pogledajte 16. stranicu verzije na engleskom, 122.
3 u verziji na B/H/S-u. To je bilo 13. jula 1995. Tokom glavnog ispitivanja Vi ste
4 pomenuli da je zahtijevan, tražen jedan buldožer i da je to upućeno dežurnom
5 oficiru Zvorničke brigade 13. jula. Da li se sjećate toga?

6 O: Da.

7 P: Molim Vas da pogledate dnevnik dežurnog oficira koji će se pojaviti
8 na ekranu. Iz Vaše analize informacija sadržanih u dnevniku dežurnog oficira
9 gdje se kaže "buldožer", da li je moguće zaključiti da osoba odnos... koja piše
10 ovo, to jest, dežurni oficir, da je znao za šta je tražen buldožer?

11 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Prigovaram na upotrebi termina "ikakva
12 mogućnost". To neće biti od pomoći.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodin Bourgon.

14 G. BOURGON: [simultani prevod] Hvala vam.

15 SUDIJA PROST: [simultani prevod] Gospodine Bourgon, ja ne vidim u
16 engleskoj verziji riječ "buldožer". A, sad vidim, hvala vam.

17 G. BOURGON:

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Iz analize dnevnika dežurnog oficira možete li zaključiti gdje i
2 zašto je tražen buldožer?

3 O: Ako pogledam ovo što je upisano, ne mogu da kažem za što. Mi smo to
4 uporedili sa presretnutim razgovorom u kojem se to spominje, u kojem se traži
5 buldožer, tako da to ne posmatram izolovano. Nema ničega što bi uputilo na osobu
6 koja je ovo upisala u dnevnik i na to da je ta osoba imala predstavu o tome
7 zašto se to traži.

8 P: To je bilo moje sljedeće pitanje. Kada je upoređen presretnuti
9 razgovor sa ovom informacijom, da li Vam to omogućava da zaključite, da utvrdite
10 zašto je tražen buldožer?

11 O: Mislim da sam rekao da vjerujem da je tražen buldožer. Ono što Vi
12 tražite, ako sam dobro shvatio vaše pitanje, je to da ja ne vjerujem, ne
13 povjerujem da ima bilo čega u presretnutom razgovoru što bi odgovaralo, što bi
14 moglo dati ideju o tome zašto se buldožer traži. Zagovornici su samo htjeli da
15 znaju da li postoji, da li je moguće dobiti buldožer ili ne.

16 P: Preći ću na jednu drugu temu. To su događaji iz poglavlja 7 Vašeg
17 izvještaja, ili, odnosno revidiranog izvještaja. Samo nekoliko pitanja. Sjećate
18 se da ste zaključili da je 4. bataljon Zvorničke brigade sudjelovao u
19 planiranju, zatvaranju, pogubljenju i sahranjivanju na lokaciji Orahovac.

20 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Molim da nam se kaže referenca: gdje se
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 to nalazi, u kojem dijelu izvještaja? Čini se kao citat.

2 G. BOURGON: [simultani prevod] Bit će mi drago da udovoljim kolegi. U
3 pasusu 7.6 u Vašem izvještaju.

4 SVJEDOK: [simultani prevod] Da li ću to vidjeti na ekranu?

5 G. BOURGON: [simultani prevod] 7.6... Znači to je broj 684 u verziji na
6 engleskom, 63. stranica. To je zapravo pasus 7.6. Ja ću Vam pročitati Vaš
7 zaključak. Tu se kaže: "Ovo područje potpada pod zonu 4. bataljona 1. Zvorničke
8 pješadijske brigade."

9 U nastavku se kaže: "Svjedočenje preživjelih i dokumenti iz Zvorničke
10 brigade ukazuju na to da su neki pripadnici komande brigade, inženjerijska četa,
11 četa vojne policije i neki pripadnici barem iz sastava 4. pješadijskog bataljona
12 sudjelovali u planiranju, zatočavanju, pogubljenju i kasnije sahranjivanju
13 Muslimana, muškaraca na lokaciji Orahovca."

14 Moje pitanje se odnosi na 4. bataljon. Da li sam u pravu ako kažem da
15 Vaš zaključak u vezi sa 4. bataljonom, da se zasniva samo na ove dvije stvari, a
16 to je: svjedočenje preživjelih, osobe po imenu Gojko Simić i na činjenici da ono
17 što Vi spominjete, 4. bataljon, odnosno zona odgovornost 4. bataljona? Ja tvrdim
18 da nemate nijedan drugi element koji bi mogao sugerisati da je 4. bataljon
19 sudjelovao u događaju u Orahovcu.

20 O: Ne slažem se. I ja... Razgovori sa pripadnicima, ne samo komande 4.
21 bataljona nego i sa pripadnicima komande Zvorničke pješadijske brigade

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 konstatuju da je vojnicima iz 4. bataljona naređeno da odu na tu lokaciju da bi
2 bili straža zatvorenima koji, nad kojima se više ne može imati kontrola.

3 P: Bit ću precizniji. Ja sam govorio o ubistvima u Orahovcu. Da li Vi
4 zaključujete da u pogledu ubistava u Orahovcu nema drugoga izvora informacija
5 koji bi ukazivao da su sudjelovali u ubistvu?

6 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Mislite ubistva na livadi, a ne u
7 školi?

8 G. BOURGON: [simultani prevod] Navodno.

9 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Navodno livadi, a ne u školi.

10 G. BOURGON: [simultani prevod] Mjesta gdje su ljudi pogubljeni.

11 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Prigovor. Možemo li biti precizniji?

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Bourgon.

13 G. BOURGON: [simultani prevod] U Orahovcu. Postoji samo jedna zona
14 ubistva za... sa dva mjesta, označena kao 1 i 2.

15 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ljudi su pogubljeni u školi i to je
16 zaista nešto što je dio naše teze tako da je potrebno da budemo precizni.

17 G. BOURGON: [simultani prevod] Hvala, gospodine predsjedavajući. Ja
18 govorim o Lezetama 1 i 2.

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 O: Što se tiče Gojka Simića, on je bio osoba koja koju je svjedok
2 identifikovao i mogli smo da potkrijepimo da je on bio pripadnik te jedinice.

3 P: Osim toga što niste imali nijedan drugi izvor informacija koji bi
4 potkrijepio učešće pripadnika 4. bataljona u ubistvima, pogubljenjima koji su se
5 desili na Lezeti 1 i 2?

6 O: Vratit ću se na moj izvještaj. Nemam jasno sjećanje u pogledu toga da
7 li sam identifikovao vozilo koje je povezano sa 4. bataljonom, a za koje mislim
8 da je prevezlo ljude u školu.

9 P: Pogledat ćemo Vaš izvještaj i vratit ćemo se kasnije na ovo pitanje.

10 SUDIJA KWON: [simultani prevod] Zašto ne date svjedoku njegov izvještaj
11 u štampanoj verziji?

12 G. BOURGON: [simultani prevod] Pokušavamo da ga vidimo na ekranu. Nemam
13 uza se štampanu verziju.

14 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Odlična ideja. Možemo pokušati da
15 dođemo do štampane verzije. S obzirom na pitanja koja se postavljaju, bilo bi
16 najprimjerenije da imamo i štampani primjerak.

17 G. BOURGON: [simultani prevod] Preći ću na drugu temu, na drugo pitanje.

18 P: Sljedeće pitanje, gospodine Butler, je odluka da se zatvorenici
19 prebace na područje Opštine Zvornik. Da li biste se složili da, tkogod da je

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 donio tu odluku, odluku o upućivanju zatvorenika na isto geografsko područje u
2 kojem se kretala i kolona iz vojne - sa vojne tačke gledišta - da li biste se
3 složili da je namjera bila da se, da ih se pripoji snagama 2. korpusa Armije
4 BIH? I da to zaista nema mnogo smisla iz vojne perspektive?

5 O: Pod pretpostavkom da kretanje i pogubljenje zatvorenika od strane
6 pripadnika Zvorničke brigade... Iz vojne perspektive odluka je možda bila
7 donesena u pogledu činjenice da su podcjenjivali i veličine i dimenzije i
8 prijetnju koja predstavlja kolona.

9 P: To je moje sljedeće pitanje.

10 O: To je možda bila jedna od ideja da se bude sigurniji. Zašto bi
11 Zvornik bio adekvatnija lokacija nego zadržati ih u Bratuncu?

12 P: Reći ću sljedeće: ako uzmete u obzir rizike koji su povezani sa
13 takvom odlukom, sa vojne tačke gledišta, zato što bi zatvorenici mogli pobjeći i
14 napasti. Da li bi to bio rizik koji bi se mogao desiti na istom području ukoliko
15 i jedni i drugi budu na istom području?

16 O: Očigledno postoji rizik. Ipak, ako pogledate kontekst onoga što se
17 dešavalo u Bratuncu, civili su bili grupisani u samom centru grada. Manji je
18 rizik po civilno stanovništvo ukoliko ih se smjesti u školu dalje od Zvornika.

19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Nemojte se sporiti sa svjedokom.
2 Prijedite na sljedeće pitanje.
3 G. BOURGON: [simultani prevod] Napraviti ću preciznije pitanje.
4 P: Da li je Vaša analiza ovih događaja otkrila mogućnost prisustva
5 zatvorenika u Opštini Zvornik i drugih obližnjih opština i da li je... su zbog
6 toga vojnici na liniji bili nervozni i da li su neki od njih željeli da odu sa
7 linije i da zaštite porodice? Da li Vam je to poznato?

8 O: To je vrlo dugačka izjava. Ja pokušavam, znam da je vladalo mišljenje
9 da se vojnici brinu za svoje porodice, a najveći dio prijetnji imao je veze
10 upravo sa tom kolonom. Nije mi poznato kakve su informacije, kakve su se
11 informacije koristile.

12 P: Dozvolite da nastavim. Da li je postojao neki rizik koji je bio
13 povezan sa kolonom i zatvorenicima na istom geografskom području, sa vojne tačke
14 gledišta?

15 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine McCloskey.

16 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Prigovor. Na, na riječi "place the
17 column" /prevod engleskog transkripta: "smjestiti kolonu"/, nisam razumio.

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 Kako se može "smjestiti kolona"? Možete da se borite protiv nje.

2 G. BOURGON: [simultani prevod] Udovoljit ću kolegi, ali što je dosta,
3 dosta je. Pitanje je sasvim jasno. Gospodin Butler zna o kojoj koloni govorim. A
4 činjenica da su odlučili da zatvorenike odvedu na područje Zvornika dok se
5 kolona još uvijek kreće, gospodin Butler zna o čemu govorim i može da odgovori
6 sa "da" ili "ne" - da li je to bila razborita vojna odluka.

7 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ukoliko je to pitanje, onda je ono već
8 postavljeno i na njega je dat odgovor.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Da li ste razumjeli pitanje?

10 SVJEDOK: [simultani prevod] Jesam.

11 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Možete li odgovoriti?

12 SVJEDOK: [simultani prevod] Što se tiče rizika, odluka da se prebaci
13 zatvorenike na Opštinu Zvornik, u širokom smislu riječi, jeste na neki način
14 priznanje da postoji rizik. Morali su ih izvesti iz Bratunca. Upućeni su,
15 naređeno im je da to urade i oni su preuzeli rizik. Marginalizirali su ga. Manji
16 rizik je bio kad se radilo o zatočeničkim centrima u Pilici i Ročeviću i kolona
17 je mogla, teoretski govoreći, doći do njih i osloboditi zatvorenike.

18 Kada se radi o školi u Orahovcu, vjerovatno je to najbliže mjesto gdje
19 je moglo doći do rizika jer je to najbliža tačka gdje je moglo doći do

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 približavanja objekta za zatočenje i kolone. Mislim da sam u analizi rekao da je
2 bilo nekih tri kilometra koji su razdvajali ta dva, ta dva... te dvije lokacije.
3 Rizik je prihvaćen, donesena je odluka i jednostavno neko je donio odluku da je
4 ta količina rizika prihvatljiva.

5 G. BOURGON: [simultani prevod]

6 P: Možete potvrditi da ste zaključili u izvještaju da bez obzira ko je
7 upu... donio odluku da se upute zat...zatvorenici u Zvornik, na području
8 zatvorenika nije bio neko iz Zvorničke brigade?

9 O: Dokumenti i presretnuti razgovori koje imam to ne odražavaju. Ne mogu
10 da donesem zaključak na tako široku izjavu zato što ne znam da li je pukovnik
11 Pandurević bio ili nije uključen u taj proces odlučivanja.

12 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Izvolite, gospodine McCloskey.

13 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Ako ima neku konkretnu referencu,
14 zaključak, onda imam. Neka postavi to pitanje, neka uputi gospodina Butlera na
15 to. Rekao je da je to zaključio u izvještaju.

16 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Učinite to, gospodine Bourgon.

17 G. BOURGON: [simultani prevod] Onda ću preći na drugo pitanje. Ja ću to
18 iznijeti pred svjedoka kad zaključim unakrsno ispitivanje, a to je referenca na
19 poglavlje 9.

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine, McCloskey.

21 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Samo kratki prigovor: odlazi se na
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 jedno područje, pa se iz njega skoči, pa se vrati natrag. Za to treba previše
2 vremena i nije adekvatno.

3 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ali on je Kanađanin, nije Austral...
4 Australijanac.

5 G. BOURGON: [simultani prevod] Neću ponoviti ovo što moj kolega kaže.
6 Zavisno od broja prigovora, ja ću završiti moje unakrsno ispitivanje.

7 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Sugerira se da tu napuštate taktiku
8 kengura.

9 G. BOURGON: [simultani prevod] Gospodine Butler, rekli ste ranije da je
10 jedan od razloga što... st... je odlučeno da zatvorenici na području Opštine
11 Zvornik mogu... bili tamo, bi bila pogrešna informacija o koloni. Da li je to
12 tačno?

13 O: Ne, ono... bilo je pitanje da li je bio uključen rizik. Da li je to
14 bio faktor, ne znam da li jeste ili nije. Ali ako me pitate da li je to bilo,
15 zašto su imali pogrešne informacije, zašto su to uradili, ja ne znam zašto su to
16 oni uradili.

17 Informacije koje imamo za širi kontekst jesu da je postojala odluka da
18 ih treba odvesti sa područja Bratunca. Da li je to bio jedini pokretač iza te
19 odluke, to ne znam.

20 P: Da sada pročitam Vaš odgovor na strani 93. Odgovor je bio: "U
21 prvom... na prvi pogled radio se pod pretpostavkom da je stvarno kretanje ili
22 pogubljenje zatvorenika u Zvorničkoj brigadi bilo učinjeno, bilo predstavljalo
23
24
25
26
27
28
29
30

1 nekakav smisao sa vojne perspektive i odluka je možda bila donijeta vezano s
2 tim. Molim da odgovorite "da" ili "ne".

3 O: Da, gospodine.

4 P: Ja sugeriram da je jedan od razloga što su zat...robljenici bili
5 poslani u Zvornik jeste što a... kad su poslani tamo, nije bilo namjere da ih se
6 ubije. To je bilo najbliže mjesto za razmjenu. Da li bi to po Vašoj ocjeni, sa
7 vojne perspektive bila jedna mogućnost?

8 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Molim pređite na sljedeće pitanje,
9 gospodine Bourgon... Bourgon. Ne možete očekivati od svjedoka da svjedoči o
10 namjerama.

11 G. BOURGON: [simultani prevod] Da li Vam je poznato, gospodine Butler,
12 da je Opština Zvornik najbliže područje na kojem, ukoliko bi se organizovala
13 razmjena, zatvorenici bili i najbolje smješteni?

14 O: Ja se ne slažem. Imajući na umu činjenicu da su civili odvoženi sa
15 područja pod kontrolom Vlaseničke brigade, ako blizina linijama sukoba jeste
16 predstavljala jedini kriterij za pokretanje toga, onda bi imalo smisla da ih se
17 tamo odvede.

18 P: Dobit ćemo nekog drugog da se usprotivi Vašem gledištu, a ja
19 prihvatom Vaš odgovor.

20 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] /nerazgovijetno/ molim, gospodine
21 McCloskey, da nastavimo.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. BOURGON: [simultani prevod]
2 P: Sada ćemo govoriti o taktičkim presretnutim razgovorima.
3 Da li Vam je poznata činjenica da je ured Tužilaštva dobio taktičke
4 presretnute razgovore, a tu mislim na presretnuti razgovor radio... preko VHF
5 radio veza.
6 O: Da.
7 P: Da li poznate i da li Vam je bilo poznato da je taj materijal dobiven
8 i da li je on razmatran kada ste pisali svoj izvještaj?
9 O: Da, poznato mi je. Mislim da je to bilo godinu ili 18 mjeseci nakon
10 onih višekanalnih presretnutih razgovora. Mislim da sam spomenuo u izvještaju
11 da... mislim da se na njih ne naslanjam zato što sam smatrao u to vrijeme da
12 nisu u potpunosti autentični...autentizirani. Mislim da sam to i rekao u svom
13 izvještaju.
14 G. BOURGON: [simultani prevod] Sada bih zamolio dokument 2232 s liste
15 65ter. To je taktički presretnuti razgovor. Vi možete naći taj tekst u
16 tabulatoru 24 u Vašem registratoru.
17 Molim stranu 5 na engleskom i gornji dio gdje stoji 18 sati.
18 P: Imate li to u svom registratoru?
19 O: Imam. Samo mi recite koja strana na engleskom.
20 P: Strana 5 na engleskom.
21 O: Imam to, gospodine.
22 P: Vidite li gdje stoji 18 sati? Put za Čelingrad je bio zatvoren.
23 PREVODILAC: Crni vrh, ispričava se prevodilac.
24
25
26
27
28
29
30

1 P: To je gornji dio stranice.

2 O: Vidim.

3 P: Malo niže stoji: "Omega 21 je u Pilici". Da li se slažete sa mnom da
4 je Pilica jedno od područja kuda su odvođeni zarobljenici? Je li tako?

5 O: Da.

6 P: Ako se Omega 21 identificira kao pripadnik MUP-a, da li bi to bio
7 značajan faktor koji je bio ispušten iz Vašeg izvještaja?

8 O: Ne, gospodine. U kojem kontekstu? Činjenica da je MUP prisutan u
9 Pilici znači - oni treba da budu - to je seosko područje. Ne znam zašto ne bi
10 bili. Da li govorimo o četi MUP-a koja je tamo raspoređena ili o nekom
11 konkretnom patrolnom vozilu?

12 I zato ja uvijek oklijevam da koristim ove taktičke izvještaje zato što
13 su neka toliko apstraktni da je teško da im se pripiše neko značenje.

14 P: Da Vi... čak i danas tvrdite da je Vaše mišljenje kao vještaka
15 Tužilaštva da ne trebamo uzimati u obzir ove taktičke presretnute razgovore? Da
16 li to kažete - da nisu pouzdani?

17 O: Ne, gospodine. Ono što ja kažem jeste da pošto njihova pouzdanost
18 nije bila potvrđena meni, mislim da su oni potvrđeni nakon što sam došao ili
19 nakon što sam otišao - Ja se na njih nisam pouzdavao. Ako će to svjedok činiti,
20 on... ako će to sud činiti, mislim da će to raditi u kontekstu svjedoka koji
21 svjedoče o tome šta oni znače, kao i sa drugim presretnutim razgovorima o, to
22 jeste, o proizvodu i procesu iza toga. Ja mogu samo da kažem šta to znači kad
23 razumijem šta znači, ali općenito, gledište vezano za taktičkim presretnutim
24
25
26
27
28
29
30

1 razgovorima je upravo to. A posebno ovaj koji ste spomenuli.

2 P: Sada prelazim na drugu temu, a to su komunikacije korištenjem
3 visokofrekventnog radioveza. Iz Vašeg vojnog iskustva, složili st... biste se da
4 je normalno da komandanti koriste radiovezu na vojnom polju u, u, zajedno sa
5 vezistima?

6 O: Da.

7 P: A vezisti bi se koristili, na osnovu vojnog iskustva koje imate, da
8 primaju poruke koje se šalju komandantu ili da prenesu poruke od komandanta
9 nekoj drugoj stanici?

10 O: Da, gospodine. Njihova generalna funkcija jeste da upravljaju radio
11 aparatima, a postoje i situacije kada komandanti uzmu u ruke radio ili mikrofoni
12 i daju direktna naređenja. Ali kao opšte pravilo i opšta praksa jeste da
13 komandant kaže operateru s kim želi razgovarati i koju poruku želi da prenese
14 ako je kratka.

15 P: Da sada prihvatim upravo ono što ste rekli. Ako dva komandanta
16 razgovaraju jedan s drugim, na osnovu Vašeg iskustva, kada... što se tiče
17 rukovanja ovakvim radiom, oni ne bi išli preko veziste nego bi direktno
18 razgovarali jedni s drugim? Da li se slažete s time?

19 O: Ako žele razgovarati jedan s drugim lično o nekom kompleksnom pitanju
20 - da, onda bi imalo smisla da komandanta na...u... komandanti na obje stanice

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 razgovaraju jedan s drugim lično.

2 P: Da li je pitanje kompleksno ili nije, moje se pitanje odnosi na
3 teškoće u komuniciranju putem radija. I ako dva komandanta razgovaraju jedan s
4 drugim, na osnovu Vašeg vojnog iskustva, nije vjerovatno da će to raditi kori...
5 preko svojih vezista nego će razgovarati direktno jedan s drugim i sami
6 koristiti uređaje. Je li je takvo Vaše vojno iskustvo?

7 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] To je pitanje postavljeno i odgovor
8 dobiven.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ja se s tim isto tako slažem, gospodine
10 Bourgon.

11 G. BOURGON: [simultani prevod] Ne znam gdje je taj odgovor, a sasvim
12 sigurno nije spekulativno.

13 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] On je objasnio da bi pod određenim
14 okolnostima bilo moguće da dva komandanta razgovaraju jedan s drugim.

15 G. BOURGON: [simultani prevod] Ali on treba, on je valjda vojni vještak
16 i on mi treba reći kako to radi u praksi, na... u stvarnom svijetu.

17 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] To Vam je rekao.

18 G. McCLOSKEY: [simultani prevod] Časni Sude, vojnik ne, se ne protivi
19 svom komandantu i njegovim pitanjima ili naređenjima niti bi trebao advokat
20 sudijama. Vi ste donijeli odluku. I to bi trebalo da bude to.

21 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodine Bourgon...

22 G. BOURGON: /nedostaje simultani prevod/

23 SUDIJA AGIUS: /nedostaje simultani prevod/

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Nakon toga možete zajedno otići na
2 piće, ali u međuvremenu molim da nastavimo.

3 G. BOURGON: [simultani prevod] Još par pitanja prije nego što završimo
4 danas.

5 P: Poglavlje 2 Vašeg revidiranog izvještaja. Govorite o pripadnicima
6 Zvorničke brigade, paragraf 2.8. Jedan od ljudi koje spominjete jeste kapetan
7 Topić. To je strana 20... Trbić. Moje jedino pitanje jeste da li je Vaša analiza
8 otkrila da prije nego što je bio imenovan za pomoćnika komandanta za bezbjednost
9 u martu 1994. godine, da je Trbić bio zamjenik komandanta 2. bataljona? Da li
10 Vam je to poznato na osnovu Vaše analize, materijala koji Vam je bio na
11 raspolaganju?

12 O: Ne, gospodine. Možda sam vidio neku nejasnu referencu o tome kao dio
13 svog istraživanja, ali ići toliko daleko natrag, ne sjećam se. Možda je tako
14 bilo, ali ja se naprosto ne sjećam.

15 P: Na osnovu vašeg vojnog iskustva, da li biste se sa mnom složili da
16 komandant bataljona i njegov zamjenik, posebno u borbenim odnosima, vrlo
17 vjerovatno razvijaju bliski odnos? Odnos.

18 O: Postoji mnogo faktora vezanih za ljudsku prirodu. Sa profesionalnog
19 stanovišta, komandant i zamjenik komandanta predstavljaju komandni tim i to je
20 pitanje profesionalne etike i radnog proizvoda što ih rukovodi. Oni, naravno,
21 moraju raditi u harmoniji jedan s drugim. Očigledno, ljudi su ljudi. I to možda
22 ne mora uvijek biti slučaj, čak ni u ratu. Ali sasvim sigurno sa profesionalnog
23
24
25
26
27
28
29
30

1 stanovišta komandant bataljona i zamjenik bataljona trebaju raditi gotovo na
2 identičan način.

3 P: U ovom dijelu postoji jedna osoba koja je iz... spomenuta, određeni
4 major Galić koji je bio načelnik, pomoćnik načelnika štaba za personalna
5 pitanja. Da li znate ko je bio taj čovjek?

6 Da li znate ko je bio?

7 O: Znam.

8 P: Da li ste razmotrili, kada ste razmatrali materijal koji Vam je bio
9 na raspolaganju, uključenost ovog čovjeka, majora Galića, u operativna pitanja u
10 okviru Zvorničke brigade?

11 O: U kojem kontekstu? U julu 1995.?

12 P: U julu 1995. - da li je on, čovjek, prema vašoj analizi materijala
13 koji ste imali na raspolaganju, koji je bio uključen u operativna pitanja?

14 O: Ne mogu Vam reći da li jeste ili nije. Vrlo je lako moguće da je u
15 nekom periodu tog mjeseca bio, kao dežurni na IKM-u ili u glavnom štabu, gdje god
16 da bi bio ub...ubačen u operativna pitanja.

17 P: Ali to nije neko pitanje koja je Vama izgledalo važno, njegova
18 uključenost u operativna pitanja?

19 O: Ne, to nije bilo pitanje koje je za mene bilo istaknuto.

20 P: Opet na osnovu Vašeg vojnog iskustva, ako se njegovo ime pojavljuje
21 na radnoj mapi koja je bila u operativnoj prostoriji, kao neko ko je nacrtao
22 kartu, da li bi to bio indikator da on barem zna kakve su, kakva su to
23 operativna pitanja?

24 O: Da, to bi bio indikator, zavisno od toga kada je ta karta napravljena
25 i koje je njegovo stanje znanja.

26

27

28

29

30

1 G. BOURGON: [simultani prevod] Ovo je moje zadnje pitanje. Sutra imam
2 još samo jedno područje koje bih želio da razmatramo. To se bazira na
3 hipotetičnom scenariju koji bih dao svjedoku kako može da ga pogleda, pa ću
4 postaviti pitanja vezana na taj hipotetički spet... scenario, i to kao vještaka.

5 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Gospodin McCloskey će ostati budan
6 cijelu noć razmišljajući o mogućim prigovorima.

7 G. BOURGON: [simultani prevod] Ne mora on zbog toga biti budan, on to
8 može uvijek da uradi.

9 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Molim da na... završimo za danas i
10 nastavljamo sutra u ujutro u 9.00 sati.

11 SVJEDOK: [simultani prevod] Oprostite, malo sam zbunjen. Mislim da ste
12 mi rekli da ćete mi dati to hipotetičko pitanje sada ili sutra. Mislim da ste
13 htjeli da razmišljam o njemu.

14 SUDIJA AGIUS: [simultani prevod] Ne, ne, sutra ujutro. Nećemo početi u
15 9.00h tačno sa Vama zato što je... moramo razriješiti neke druge stvari koje
16 nisu vezane za Vaše svjedočenje, a kada to završimo, onda ćemo Vas pozvati.

17 Hvala. Želim Vam ugodnu večer.

18 SUDSKI SLUŽBENIK: [simultani prevod] Molim ustanite.

19 ... Sjednica završena u 19.02h.

20 Nastavak zakazan za petak,

21 25.01.2008. u 09.00h.

22

23

24

25

26

27

28

29

30